

ТАК НІХТО НЕ КОХАВ

4 820230 060041 >

Хвороба «Міцного горішка» – «одночасно благословення і прокляття»

70-річний Брюс Вільс перестав упізнавати деяких людей і забув про свою кінокар'єру.

с. 8-9

Закохані брали шлюб у яскравих вишиванках.

ФОТО: «Суспільне Дніпро».

● ГІРКО!

Вони планували весілля на серпень, але війна внесла свої корективи. Захисник Вадим 8 січня 2026 року дістав важке поранення на одному з найгарячіших напрямків фронту – Покровському. Праву ногу військовий втратив, за ліву зараз борються лікарі – попереду складна пластика та численні операції на переломах

Уже будучи у реанімації, захисник із Переяслава вирішив не втрачати час і оформити шлюб із 24-річною коханою Катериною з Фастова. Під вигуки «Гірко!» та сльози медичного персоналу закохані з Київщини у лікарні Дніпра днями офіційно стали родиною та повінчалися.

Про те, що любов сильніша за війну, – читайте на с. 8

«Ти точно живий?»: важкопоранений боєць одружився в реанімації

ФОТО з архіву Інни МАКОВЕЦЬКОЇ.

Маленька Улянка з'явилася на світ через 5 місяців, як у бою загинув її тато-Герой

● НЕЗАГОЙНА РАНА

Життя 24-літнього Івана Маковецького обірвалося 18 травня 2022 року на Запоріжжі. За тиждень до цього він ще встиг разом із дружиною обрати для своєї дівчинки ім'я

Втрата чоловіка стала невимовним ударом для дружини. Інна каже: – Весь час була загроза втрати вагітності. Я розуміла, що мушу взяти себе в руки – інакше не народжу нашої доці. А це ж – дитина мого коханого чоловіка! Я дуже хотіла, щоб вона була – щоб в Улянці продовжилося життя Вані. І Бог почув мої молитви!

Історія невимовного болю – на с. 2 – 3

Доця, яка народилася вже після загибелі тата, знатиме його лише з фотознімків, зокрема й того, що на надмогильному пам'ятнику.

Одне з побачень ще на строковій службі Івана, на які Інна їздила в Рівне.

Маленька Улянка з'явилася на світ через 5 місяців, як у бою загинув її тато-Герой

● НЕЗАГОЙНА РАНА

Закінчення.
Початок – на с. 1

Катерина ЗУБЧУК

«НА ВІНЧАННІ ІВАН ХОТІВ ОДЯГТИ МЕНІ НА РУКУ ОБРУЧКУ, А ВОНА ВПАЛА Й ПОКОТИЛАСЯ...»

Вони обоє – з Ратнівщини. Інна – з села Підгір'я, Іван народився в Котуші, але його дитинство й юність пройшли вже у Щедрогорі. Після четвертого класу й Інна навчалася вже в школі цього села. Були однокласниками. А потім – і друзями. Ця дружба продовжилася й тоді, коли в 2014 році стали студентами: Інна обрала Київський авіаційний університет, де здобувала спеціальність хіміка-технолога, Іван – історичний факультет Переяслав-Хмельницького педагогічного університету імені Григорія Сковороди.

До того, як вони стануть парою, а згодом – подружжям, мине ще не один рік. І коли ми зустрілися з дружиною загиблого захисника-Героя в затишній луцькій квартирі, де тепер живе Інна Маковецька з донькою, то в жінки було багато спогадів, зокрема, про цей шлях від дружби, яка зав'язалася ще в школі, до пропозиції серйозних стосунків, а потім – заручин і таїнства вінчання.

– Колись я, мабуть, не раз говорила, що між дівчиною й хлопцем може бути дружба. Та після того, як у 2019-му Ваня освідчився мені й запропонував серйозні стосунки, впевнена, що її нема. Я давно розуміла, що ця людина мені подобається, тому ти з нею й дружиш, що хочеш бачити її, спілкуватися.

Виявиться, що й Іван відчував те саме. Але ще зі старших класів він говорив, що до тридцяти років не збирається одружуватися. Мовляв, перш треба нагулятися, а тоді створювати сім'ю. Це згодом, коли ми вже були парою, я дізналася, що це був своєрідний захист із його боку. Ваня сказав мені, що я була для нього – «відмінницею по життю», а тому – недосяжною. Він для мене був недосяжним в іншій мірі – перший у класі «заводи»: зробити якийсь бунт, дівчатам серця розбивати, на дискотеці всіх запалити своїм азартом. А я вважала себе ти-

Таїнство вінчання – в Голосіївському монастирі.

хонею – нащо я йому потрібна така...

У 2019 році на них чекала розлука – Іван пішов на строкову службу. Він говорив Інні: «Я не ображусь, якщо ти скажеш, що не будеш мене чекати з армії». Вона чекала. Навіть коли в 2020-му почалася пандемія у зв'язку з ковідом і військова частина стала ще більш закритою територією, Інна все одно їздила в Рівне, де служив Іван, – просто на лавочці на КПП цілий день сиділи, набувалися один із одним.

Після строкової служби Іван хотів їхати в Польщу, щоб заробити грошей. Але Інна запропонувала спробувати знайти роботу в Україні – після його служби в армії не хотіла, щоб їхні стосунки знову були на відстані. І знайшли. Жили й працювали в Києві. А 28 липня 2021 року той хлопець, котрий, як заявляв, не збирався до тридцяти літ одружуватися, запропонував коханій руку і серце.

– Було колечко з діамантом, – пригадує жінка, – і такі гарні слова, які мене просто вразили, й такі емоції, що ми обоє... розплакалися. А потім, як наші мами дізналися, що ми плануємо одружуватися, то влаштували заручини – як же порушувати традицію? 9 листопада ми розписалися. На цій церемонії були тільки удвох, бо так хотів Ваня. А церковний шлюб взяли 14

листопада в Голосіївському монастирі – вже з мамами та друзями. На вінчанні була така ситуація: коли Іван хотів одягти мені на руку обручку, вона впала й покотилася... Наші мами жажнулися. Священник розрядив обстановку: «Ви що – забобонні?». Ми справді не забобонні: посміялися й забули, що таке було.

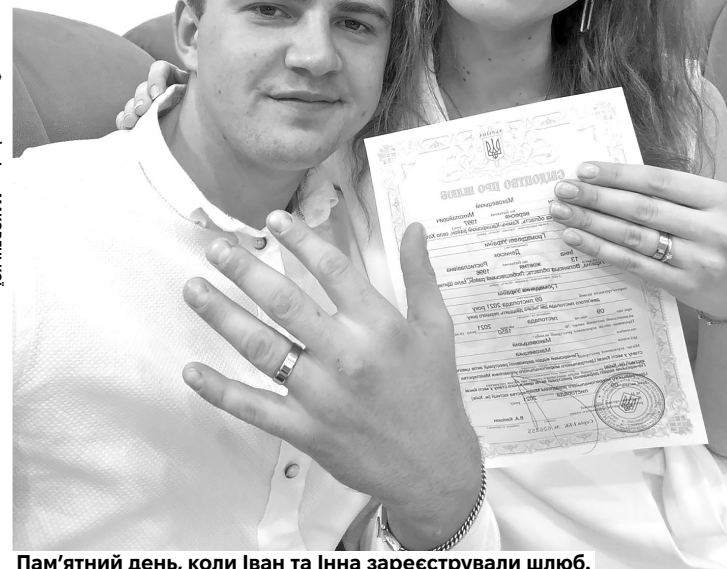
Мабуть, через рік після загибелі Вані передивлялася відео й побачила цей момент, що потрапив у кадр. Лише тоді в інтернеті прочитала, що це – поганий знак, який передвіщає недовгий шлюб.

«СЬОГОДНІ ВЖЕ 28 ЛЮТОГО – Я МАВ БИ ЧОТИРИ ДНІ ВОЮВАТИ, А ДОСІ ВДОМА СИДЖУ»

Шлюб у подружжя Інни й Івана Маковецьких справді був дуже короткий. Війна забрала життя молодого чоловіка – овдовіла дружина, без тата росте донька, яка знає лише його лише з маминих розповідей та фотознімків...

Першого лютого 2022 року Інна дізналася, що в них буде дитина – подружжя було таке щасливе! А 24-го почалося повномасштабне вторгнення росії.

– Ще в середині лютого Вані хтось подзвонив із військкомату, – повертається спогадом у ті дні Інна. – Спитали, як чоловік мені розповів, де він, «бо коли раптом що, то

Пам'ятний день, коли Іван та Інна зареєстрували шлюб.

«На вінчанні була така ситуація: коли Іван хотів одягти мені на руку обручку, вона впала й покотилася... Наші мами жажнулися. Священник розрядив обстановку: «Ви що – забобонні?»»

телефонуватимуть». «Раптом що?», – здивувалася я. «Ти що, не знаєш: війна може початися?», – сказав на це. «І ти підеш воювати?», – спитала. – «Так, піду!», – відповів, не задумуючись. Може тому, що в армії служив, Іван розумів, що війна рано чи пізно буде. А я не хотіла в це вірити – вважала, що це якась нісенітниця. До речі, фактично до одинадцятого травня 2022-го року чоловіка не могли призвати – після строкової він мав рік відстрочки від мобілізації. Я його просила дочекатися хоч того числа або, як мінімум, офіційної повістки. Але Іван по-іншому був настроєний. І коли настав той чорний день – 24 лютого, то він сказав, що завезе мене до наших друзів, а сам піде у військкомат.

Іван Маковецький піде у військкомат. Але не в Києві, а на Волині, коли вже буде в своєму рідному селі Щедрогір.

– У перший день великої війни ми переночували в друзів й вирішили виїжджати з Києва. Я впросила Івана, щоб завіз мене до батьків, якщо вже збирається йти на війну, бо як я тут сама залишусь, ще й у такому стані. Вранці 25 лютого ми поїхали на залізничний вокзал. Потяга в нашу сторону не було, тож сіли просто в евакуаційний з думкою, що не повезуть же на Схід України – по-любому на захід потрапимо, а там вже розберемося. Сіли, звичайно, не всі з того натовпу, хто хотів їхати. Тільки потяг рушив – почав-

ся обстріл вокзалу, тож ті, хто залишився на пероні, не знаючи чи вціліли.

І в дорозі було страшно. Інна подзвонила матері: «Вживу чи ні, але хочу, щоб ти знала, що я вагітна». Потягом Інна й Іван добралися до Хмельницького. Там друзі з Нетішина забрали їх до себе. А через два дні подружжя знайшло автомобіль – водій погодився за дві тисячі гривень з людьми завезти в Ратне. Потім ще проблемно було добратися й додому.

– Іван завіз мене до мами, в Підгір'я, а сам поїхав у Щедрогір. Згодом свекруха розповідала, що, тільки-но зайшовши в хату, обурюючись: «Сьогодні 28 лютого – я мав би чотири дні воювати, а досі вдома сиджу!». На ранок він уже був записаний в тероборону й пішов на чергування. А ввечері приїхав до мене в Підгір'я. І от у соцмережі з'явилося повідомлення, що «буде автобус – бажаючі можуть їхати у військкомат». Звичайно, Ваня хоче їхати – чергувати в теробороні йому замало. Оскільки із військкомату йому ніхто не дзвонив і повістка не прийшла, то я говорила: «Почекай», але чоловік стояв на своєму: «Там вбивають. Захищати Україну люди без досвіду йдуть. А я служив, і що – зараз захищаюся під твою, матері й тещі спідницю, й буду сидіти? Ні, такого не буде!». Відчергував вночі в теробороні, щоб вранці їхати у військкомат. «Я сам себе не поважати, якщо не піду на війну», – сказав і

вскочив у той автобус, який чекав добровольців.

«ВІН МІГ УЖЕ КОМІСУВАТИСЯ, АЛЕ ЙШОВ ДАЛІ З ПОБРАТИМАМИ»

Коли Іван зателефонував дружині, то сказав, що служитиме у підрозділі, який охоронятиме Луцький аеропорт. Інна ще їздила до нього, поки він був у Ратному, – завезла дещо з теплого одягу, термобілизну, аптечку. А наступного дня він подзвонив і розповів, що завезли їх не в Луцьк, а у Володимир. Звідти потрапив на кордон Рівненщини й білорусі – новобранці копали окопи.

– А 8 березня зателефонував і сказав: «Ми їдемо – не знаю куди. Зможу, то вийду на зв'язок». У наступні три дні від нього не було жодної вісточки. Тринадцятого березня, в неділю, коли була в церкві, – дзвінок із невідомого номера. Я вибігаю з храму й чую, що телефонує Оксана, як називалася жінка. Вона сказала: «Мій чоловік – разом із твоїм. Просив передати, що в нього все добре, – його телефон

Іван Маковецький був на війні тільки три місяці, але за цей час пройшов багато гарячих точок.

бач, що я його не вберіг».

Смерть біля Івана Маковецького не раз ходила. Про це Інна дізналася вже на похоронах чоловіка. То було на Житомирщині. Підрозділ, в якому він був, одержав завдання зачистити одне з сіл.

– А там була засідка – майже всі полягли. Земляк наш, на ім'я Саша, із Самарів, поранення мав, – розповідає Інна. – Ваню Бог милував. Хоч він, як потім дізнаюся, коли його вже не буде, мав у тому бою на

ська, Миколаївська, Херсонська. І то – за три місяці! Це ж піхота – перекидали туди, де потрібне було підкріплення.

Тринадцятого травня Інна була в Луцьку, в лікарні. Пройшла УЗД-обстеження й дізналася, що в них буде дівчинка. Зробила на пам'ять і зберегла відео розмови з чоловіком:

– Я ридала, а Ваня, дивуючись сльозам, заспокоював мене: «Все ж добре! Головне, щоб здорова була дитина!». У нас був наперед складений перелік імен для дівчаток і хлопчиків. «Буде Уляна», – сказав чоловік...

За тиждень до Великодня підрозділ, у якому служив Іван Маковецький, перекинули на Запоріжжя. А 18 травня він загинув. Його життя обірвалося поблизу села Успенівка Запорізької області.

«ПРОБЛЕМНО БУЛО ВПІЗНАТИ ЧОЛОВІКА, БО ГОЛОВИ І КАСКИ НЕ ЗНАЙШЛИ...»

...Коли вона їхала з лікарні додому на Ратнівщину, то і в Щедрогорі, і в Підгір'ї вже говорили, що Іван Маковецький загинув. Йй телефонували свекруха, свекор, мама, але про це горе ще не говорили – оберегали від стресу. Тільки питали: «В тебе все добре?».

– Зайшовши в хату, – пригадує жінка, – побачила, що там вже була не одна мама, – все зрозуміла. Хоч ще не хотіла прийняти це серцем. І набирала номер Івана, а він був все поза зоною. Тоді подзвонили побратимові чоловіка. «Так, був страшний бій, але про Ваню нічого не відомо», – сказав. Тим часом вони просто не хотіли першими говорити мені, щоб я не хвилювалася. Сказали тільки, що він когось виносив з поля бою... А до хати вже люди йшли. Мені говорили, що Ваню шукає капелан. Ніхто його вже не шукав, бо він лежав у морзі. Не забуду, як зателефонувала офіцерові на прізвище Холоденко, який займається «двохсотими». Привіталася. Запитала про Маковецького. А він так спокійно: «Є такий у списках,

двохсотий». А далі що робити? І тут мені телефонує бойовий медик Сергій Приходько (з 2014-го він волонтерив, а коли почалося повномасштабне вторгнення, то пішов воювати): «Інно, ти могла б упізнати чоловіка по родимій плямі?» і скинув знімок. Проблемно було Івана впізнати, бо він був... без голови.

Тиждень родина чекала тіло захисника-Героя Івана Маковецького. Похоронили його 25 травня на кладовищі в Щедрогорі, селі, звідки пішов він у життя. Вже на похоронах і згодом вояки, приїжджаючи на могилу побратима, розповідали, як все сталося.

Ввечері, об одинадцятій годині Іван і боєць Діма пішли на завдання. Озброєні гранатометами, вони стояли на позиції. Почався сильний бій. Опинившись в оточенні, змушені були відходити. Діма

“ Я розуміла, що мушу взяти себе в руки – інакше не народжу нашої доці. А це ж – дитина мого коханого чоловіка!

через годину повернувся, а Ваня – ні. О першій годині ночі на нього натрапила розвідка. Біля поля, де росла кукурудза, лежало тіло. Голови й каски – не знайшли. Тому й проблемно було впізнати Івана...

Дуже багато людей було на похороні – до цього ніхто із щедрогірців не вертався додому «на щиті». Та й молодим таким був Іван – двадцять чотири роки мав. А ще, як розказували люди Інні пізніше, перед тим неподалік прилетів лелека й повісив чорну стрічку на своє гніздо.

Іван Маковецький – на війні: він був найпершим, хто загинув із мешканців Щедрогора, і наймолодшим.

«Я ДУЖЕ ХОТІЛА, ЩОБ В УЛЯНЦІ ПРОДОВЖИЛОСЯ ЖИТТЯ ВАНІ»

А дружині, яка овдовіла, ще не ставши мамою, треба було після такої неоправної втрати виносити дитину, щоб вона здоровою з'явилася на світ.

– Весь час була загроза втрати вагітності, – розповідає Інна. – Я розуміла, що мушу взяти себе в руки – інакше не народжу нашої доці. А це ж – дитина мого коханого чоловіка! Я дуже хотіла, щоб вона була – щоб в Улянці продовжилось життя Вані. І Бог почув мої молитви. Коли вже донька народилася, то мене, як кажуть, догнала – я дала волю емоціям і невимовному жалю. Шкода Івана, що не побачив доцю, яку так сильно хотів мати. Шкода, що Улянка ростиме без тата (мені було двадцять, як помер мій батько, але й, будучи дорослою, відчула, як то – без нього). Шкода себе, бо я мала все: коханого чоловіка, майбутнє, яке ми з ним планували, і от в одну мить все зруйновано.

Від дружини загиблого захисника-Героя я почула й таке зізнання:

– Мушу якось жити, справлятися з суспільною думкою – є люди, які думають, що це легко залишитися вдовою, самій ростити дитину. Боляче відчувати докір, що я маю гроші після загибелі чоловіка. То я гроші завжди мала, бо здобула гарну освіту, працювала в Києві за спеціальністю. Не секрет, що не всі живуть щасливим шлюбом, тож не кожен може зрозуміти, що це таке – справжній чоловік, з яким ти – одне ціле. Багато хто думав, що в нашій сім'ї я – головна. А насправді главою був Іван, і було в нас так, як він вирішував, тож я почувалася «за мужем».

На жаль, з ними нема коханого чоловіка, тата, якому не судилося побачити доньку.

«Київстар» глушить. Як тільки зможе, набере тебе». Того дня я таки почула голос Вані. Прийшовши з церкви, побачила, що в мене пропущений дзвінок від нього. Сама набрала номер. «В мене все добре», – сказав. Я зразу – в сльози, бо чотири дні не було з ним зв'язку. А чоловік Оксани потім вже сам мені дзвонив. Називав Івана, який мав на війні позивний «Мак», – Малим, бо був він наймолодший серед побратимів. І зараз, коли Вані вже нема, телефонує: «Про-

Житомирщині важку контузію. «Комісуйся», – казали йому, а його відповідь була одна: «Ні. Я хлопців не покину, я йду далі». Про це він мені й слова не промовив. Розповів лише, як пальці на ногах обморозив і як його виручили теплі шкарпетки від баби Валі з села Царівка. «Як повернуся з війни, то обов'язково по дорозі до Києва заїдемо до неї – букет квітів завезу своїй рятівниці», – такі були плани.

Після Житомирської області були Київська, Харків-

«Любов – це сміливість бути вразливим» (Брене Браун (1965 р. н.), американська дослідниця-соціологиня, професорка, викладачка, авторка книг із соціології та психології).

volyn.com.ua

«Так ніхто не кохав»

Вперше Едгар По побачив майбутню дружину, коли їй виповнилося сім років

● ПОЧУТТЯ СЛАВЕТНИХ

До нерівних шлюбів за всіх часів виявляли підвищений інтерес. А якщо йдеться про людей відомих, то тут зовсім недалеко до звинувачень у порочній любові і пристрасті, у нещастях і стражданнях юних закоханих. Не уникнув подібних звинувачень і американський письменник Едгар Аллан По, чия любов до 12-річної кузини Вірджинії Клем разом із літературою стала сенсом його життя

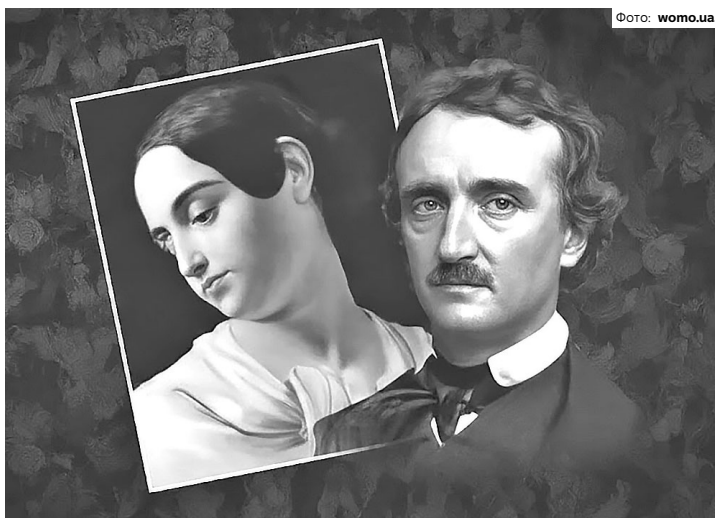
Марина ЛУГОВА

ВІРДЖИНІЯ ТА ЇЇ МАТИ СТАЛИ ДЛЯ ЕДГАРА НАЙБЛИЖЧИМИ ДРУЗЬМИ

Едгар рано став сиротою й потрапив у сім'ю заможного торговця Джона Аллана. Бездітна дружина фермера любила прийомного сина, як рідного. Та й вітчим майже ні в чому ніколи йому не відмовляв. Проте з часом все змінилося.

Спочатку Едгар поведився як розпечена дитина, потім почав витратити батьківські гроші, не замислюючись про роботу. Терпечь вітчима урвався, коли він дізнався про карткові борги пасинка. І якщо раніше завжди виручав його, то цього разу відмовив у допомозі. Едгара з ганьбою вигнали з Віргінського університету, він остаточно посварився з батьками й покинув їх. Втім на його рішення вплинула ще одна історія. Кохана хлопця, Ельміра Ройстер, оголосила про свої заручини з іншим. З'ясувалося, що до розриву був причетний Джон Аллан, який потай перехоплював листи дівчини. Того ж дня ображений Едгар втік до родичів у Балтимор.

Рідна тітка не могла відмо-

Вірджинія й Едгар По: навіть бажаний шлюб не зміг остаточно змінити характер молодого гульвіси.

вити племіннику в домові. Едгару знову пощастило – у нього були не тільки житло та їжа, він відчував щире турботу. За досить важкого становища сім'я Клем зберігала скромну гідність і взаємоповагу. Мері ніколи ні словом, ні поглядом ні в чому не дорікнула племіннику. І, здається, він уперше в житті відчув незручність від однієї думки про те, що можна ледарювати й пиячити, поки вдова вибивається з сил з домашніми справами та роботою.

Едгар Аллан По влаштувався працювати у місцеву газету, а паралельно готував до друку свою першу книгу. Його прийомна мати перед смертю заповідала частину статку улюбленому синові. На ці гроші Едгар опублікував збірку поезій. Але книга продавалася погано, і поет-початківець знову вліз у борги. Від розпачу він пішов до армії, та довго там не витримав. Вітчим востаннє вирішив допомогти і влаштував сина до військової академії. Проте вже через рік його відрахували. Після цього Аллан викреслив Едгара із заповіту й зі свого життя. У хлопця не залишилося нікого й нічого, крім кімнати в будинку Мері і її маленької Вірджинії.

Вперше він побачив ді-

вчинку, свою майбутню дружину, коли їй виповнилося сім років. Вона була єдиною людиною, здатною викликати усмішку на його обличчі. Дуже швидко Вірджинія та її мати стали для Едгара найближчими друзями.

У 26 ЗІЗНАВСЯ ТІТЦІ, ЩО ЗАКОХАНИЙ У ЇЇ 12-ЛІТНЮ ДОНЬКУ

Після невдалої спроби стати військовим і чергового повернення до будинку місис Клем письменник-початківець зрозумів, що його дім тут, поряд з цією тонкою дівчинкою з великими очима. Вона піросла, але її шкіра стала блідою, через що очі здавались яскраво-синіми. Кузина любила слухати вірші, залишаючись найвідданішою шанувальницею його таланту. Коли поет усамітнювався в кімнаті з пером та папером, дівчина застигала в німому захваті і не дозволяла нікому з домашніх його турбувати.

Вірджинія із задоволенням вирощувала квіти. Щоранку на робочому місці поета красувався свіжий букет і стос нотних листів, на яких він любив накидати строфи. Мері бачила, як молоді люди дедалі більше прив'язуються одне до одного. Але після смерті сина

дивилася на все, що відбувається по-філософськи. Її дочка могла також швидко піти за старшим братом, і невідомо скільки часу їй залишалося для звичайних земних радостей.

Едгару було 26, коли він зізнався тітці, що закоханий у її 12-річну дочку. Місис Клем сприйняла новину цілком спокійно. Вона хотіла, щоб її діти були щасливі, тому дала згоду на шлюб. Проте висунула умову: вони не вступатимуть в інтимні стосунки, доки дочка не вирішить, що готова до фізичної близькості.

“ Дала згоду на шлюб. Проте висунула умову: вони не вступатимуть в інтимні стосунки, доки дочка не вирішить, що готова до фізичної близькості.

Племінник не посмів не послухатися, до своєї дружини-кузини він завжди ставився з ніжністю, повагою й любов'ю. 16 травня 1836 року Едгар та Вірджинія повінчалися. Друзі поета помічали, як він змінився після того, як оселився під одним дахом із дорогими йому людьми. Едгар займався освітою дружини й давав їй уроки французької. Крім того, вона навчалася співу, гри на фортепіано та на арфі.

ПОМИРАЮЧИ, ДРУЖИНА ВЗЯЛА З НЬОГО СЛОВО, ЩО ВІН РОЗШУКАЄ ПЕРШЕ КОХАННЯ

Утім навіть бажаний шлюб не зміг остаточно змінити характер молодого гульвіси. Минуло кілька років після весілля, коли з'явилися перші чутки про його романи. А невдовзі Вірджинія серйозно захворіла. Для обох розпочався важкий період. Едгар все більше впадав у тугу і розпач, а його дружина продовжувала відчайдушно чіплятися за життя.

«Кожного разу, коли до неї підступала смерть, мене мучили ті самі муки. З кожним

новим загостренням хвороби я любив дружину дедалі ніжніше і все відчайдушніше тримався за її життя. Але, будучи від природи людиною чутливою й надзвичайно нервовою, я часом впадав у шаленство, що змінювалося довгими періодами жадливого просвітлення», – писав Едгар другові. Його пияцтво не тільки шкодило здоров'ю дружини, а й негативно позначалося на заробітках. Згодом у сім'ї не залишилося грошей навіть на ліки.

Пізніше біографи описували цей страшний період у житті закоханих так: «На солоняному матраці не було чохла, лише біле покривало й простиралда. Погода стояла холодна, і хвору тряс страшний озноб, яким зазвичай супроводжується сухотна лихоманка. Вона лежала в пальті чоловіка і притискала до грудей велику строкату кішку. Чудова тварина, здавалося, розуміла, яку користь приносить. Пальто й кішка тільки й давали тепло бідолашній, якщо не вважати того, що чоловік зігрівав у долонях її руки, а мати — ноги».

Вони прожили разом 11 років. Едгар пережив Вірджинію лише на два роки, які далися йому нелегко. Він дедалі більше пив і все менше писав. Якоїсь миті навіть хотів знову одружитися.

Пізніше місис Клем згадувала, як незадовго до смерті Вірджинія взяла з Едгара слово, що він розшукає одвоїлу Ельміру – його перше кохання – і одружиться з нею. Помираючи, вона хотіла, щоб чоловік почав життя з чистого аркуша. Поет так і вчинив, вирішивши знайти щастя ще раз. Але до весілля справа так і не дійшла. Едгар вирушив у невелику ділову подорож, після якої просто зник. Кажуть, що його часто бачили розпростертим на могили своєї дружини.

Увечері 3 жовтня 1849 року біля таверни виявили пошарпаного джентльмена у вкрай тяжкому стані. Один із давніх друзів отримав записку, в якій його просили приїхати та надати допомогу Едгару Аллану По. Але було надто пізно. 7 жовтня письменник пішов до своєї дорогої Вірджинії.

Джерело: сайт woto.ua

Я не прошу тебе...

● З ГЛИБИНИ ДУШІ

Я не прошу тебе цілувати мене.
Я не прошу вибачатися, коли думаю, що ти був неправий.
Я навіть не проситиму обійняти мене тоді, коли мені це найбільше потрібно

Еліза ДЖЕННАРІ,
італійська письменниця

Я не прошу казати, що я гарна – навіть якщо це неправда.

І не прошу писати мені ніжні слова.

Я навіть не проситиму, щоб ти подзвонив і розповів, як минув твій день, чи сказав, що сумуєш за мною.

Я не прошу дякувати за все, що я для тебе роблю.

І не прошу хвилюватися за мене, коли мені найважче.

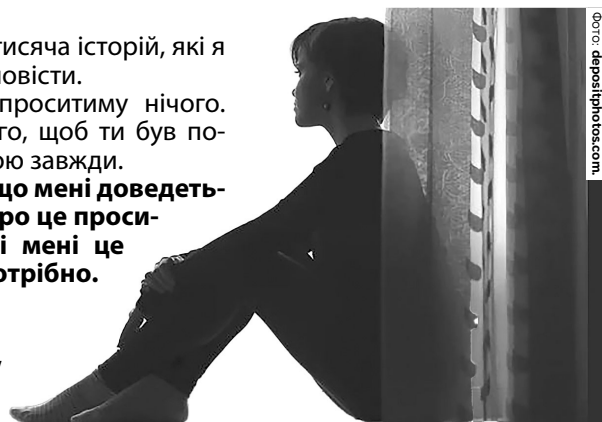
І, звісно, я не проситиму підтримувати мої рішення чи навіть слухати мене, коли

в мене є тисяча історій, які я хочу розповісти.

Я не проситиму нічого. Навіть того, щоб ти був поруч зі мною завжди.

Бо якщо мені доведеться тебе про це просити... тоді мені це вже не потрібно.

«Я не проситиму нічого...».

Справжня дружба не виснажує. Вона – живить

● ПСИХОЛОГІЯ ВЗАЄМИН

Токсична дружба – це не про гучні сварки чи зраду. Це про повільне, майже непомітне виснаження. Як краплі, що точать камінь

Андрій ТУРЕНКО,
edyna.media

СТОСУНКИ, У ЯКИХ ТИ ПОСТУПОВО ВТРАЧАЄШ СЕБЕ

Ти ще смієшся з її жартів, ще телефонуєш, щоб щось розповісти, але всередині вже щось змінилося. Після кожної зустрічі залишається присмак – не тепла, а провини, тривоги, образи. І ти не розумієш, чому.

Погана подруга здатна зробити те, чого не зроблять навіть найгірші вороги – змусити тебе сумніватися в собі. Знецінення, прихована заздрість, конкуренція під маскою турботи – усе це діє повільно, але точно. Твої досягнення здаються дрібницями, емоції – перебільшенням, а біль – «надто драматичним». І ти все рідше говориш про важливе, бо вже навчилася мовчати поруч із нею.

Звучить жорстко? Можливо. Але саме так виглядає токсична дружба, яку ми часто плутаємо з «просто складними стосунками». Насправді ж – це стосунки, у яких ти поступово втрачаєш себе.

Ментальне виснаження, тривожність, падіння самооцінки – усе це може починатися не з роботи, не з партнера, а з подруги, яка завжди поруч, але ніколи – по-справжньому з тобою.

Фото: ukr.media.

Ось він приклад токсичної дружби. Каже: «Подруго, не плач», а сама від радощів ледь не скаче...

ОЗНАКА ПОГАНОЇ ПОДРУГИ:

№1: знецінює тебе і твої досягнення.

№2: використовує принизливі жарти і «гумор» на твою адресу.

№3: з'являється тільки, коли їй щось потрібно.

№4: вона тобі заздрить – і це відчувається.

№5: з її боку – постійне змагання замість підтримки.

ЯК ЗАВЕРШИТИ ТОКСИЧНУ ДРУЖБУ І НЕ ВІДЧУВАТИ ПРОВИНУ:

1. Дай собі дозвіл піти

Так, дружба може мати термін придатності. І це не робить тебе поганою. Це означає, що ти змінюєшся

– і маєш право змінювати своє оточення.

2. Перестань чекати, що вона зміниться

Якщо ти вже десятий раз пояснюєш, що тебе ранять її жарти, знецінення чи відсутність – це не непорозуміння. Це – патерн – стійка схема поведінки.

3. Не пояснюй занадто багато

Ти не зобов'язана виправдовуватись. Можна сказати чесно, м'яко, коротко: «Мені більше некомфортно в цих стосунках. Я обираю дистанцію».

4. Не розв'язуй війну

Уникай постів у стилі «істинна подруга не зробить так...» Усе, що має бути сказано, вже було. Далі – тиша. І рух уперед.

5. Знайди опору

Після розриву дружби часто з'являється вакуум. Важливо наповнити його здоровими контактами – навіть якщо спочатку це просто самотність і тиша. Це нормально.

6. Не сумнівайся у собі

Сум, провини, сумніви – усе це частина процесу. Але якщо після розриву ти починаєш дихати вільніше – значить, рішення правильне.

І найголовніше – пам'ятай: твій

“

Погана подруга здатна зробити те, чого не зроблять навіть найгірші вороги – змусити тебе сумніватися в собі.

внутрішній спокій важливіший за будь-яку «стару дружбу». Ти маєш право берегти себе. Навіть якщо для цього доведеться відпустити тих, кого колись вважала «своїми».

ЩО ТИ ВИНЕСЕШ ІЗ ЦЬОГО ДОСВІДУ?

Можливо, тобі боляче. Можливо, після прочитаного ти згадала «ту саму» – із дитинства, з універу, з роботи. Ви сміялись до сліз, ділилися найпотаємнішим, сиділи на кухні до світанку. А потім щось пішло не так. І стало нестерпно. Але ти тягнула. Бо «так не роблять», бо «це ж подруга», бо «їй теж нелегко».

Та правда в іншому: справжня дружба не виснажує. Вона – живить. Підтримує. Ти з неї виходиш не меншою, а більшою. Не порожньою, а наповненою.

Іноді, щоб подорослішати, треба не тільки пробачити, а й чесно визнати: «Це більше не моє».

Це теж зрілість. Це теж любов – до себе.

«Якщо ми хотіли п'ять іграшок – мали прочитати п'ять книжок»

● УРОКИ ПЕДАГОГІКИ

«Нам нічого не дарували просто так. Усе потрібно було заслужити», – так американська акторка, модель, співачка, авторка пісень та громадська діячка Париж Джексон згадує виховання, яке їм дав батько – незабутній Майкл Джексон (1958 – 2009)

Лія ЛІС

Це звучить особливо сильно, бо мова про людину, яка могла дозволити дітям будь-що. Але «Король попмузики» обрав інший шлях: навчити їх тому, що справжня цінність – не в грошах, а в зусиллі.

Попри дитинство серед розкішних готелів, гастролей, концертів і світла софітів, Майкл навмисно показував дітям і зовсім інший світ: не лише п'ятизіркові номери, а й віддалені села в бідних країнах.

Фото: kenguru.plus.

Париж Джексон із вдячністю зараз каже, що те, ким вона стала, – результат не слави, а любові й мудрого виховання її знаменитого батька Майкла Джексона.

Він хотів, щоб вони розуміли життя з обох боків – без ілюзій.

У їхньому домі було просте правило: хочеш щось – доведи, що ти цього вартий.

Ніхто не отримував бонусів лише за те, що є «дитиною легенди».

Справжнім багатством були праця, дисципліна, бажання вчитись і рости.

Париж розповідає, що Майкл часто згадував власне дитинство: у нього його майже не було. Поки інші діти гралися в парку – він проводив дні в студії. Саме тому він зробив усе, щоб його діти мали те, чого йому колись не вистачило – нормальне дитинство, наповнене теплом і турботою.

“

«Король попмузики» обрав інший шлях: навчити своїх дітей тому, що справжня цінність – не в грошах, а в зусиллі.

І сьогодні, у свої 27 років, говорить про це з вдячністю: те, ким вона стала, – результат не слави, а любові й мудрого виховання.

Майкл Джексон залишив світу не лише музику, яка стала історією.

Він залишив ще один, дуже тихий, але безцінний спадок – приклад батька, який навчив дітей: справжня цінність речей у тому, що ти робиш, аби їх заслужити, пише kenguru.plus.

volyn.com.ua
«Так ніхто не кохав»

«Любов – це єдина сила, здатна перетворити ворога на друга» (Мартін Лютер КІНГ (1929 – 1968), американський баптистський пастор, громадський діяч, лауреат Нобелівської премії миру за боротьбу з расовою нерівністю шляхом ненасильницького опору).

Мама-зрадниця

● ІСТОРІЯ ІЗ ЖИТТЯ

Закінчення.
Початок – на с. 16

Марія МРІЯ, zytia.org

ЗПетром ми познайомилися смішно – у супермаркеті, біля маринованих оливков. Я шукала артишоки. Він – зелені оливки без кісточки. Візки зіткнулися – і ми засміялися, наче знайомі багато років.

– Шістдесят п'ять, а досі плутаюся у цих банках, – пробурмотів він.

– І мені шістдесят п'ять, – відповіла я. – А окуляри лишила в машині.

Ми випили каву там же, біля кавового автомату в супермаркеті. Потім ще одну. А через тиждень – знов.

Він був удівцем сім років. Ми говорили про минуле спокійно, без змагання і ревностів. Ми любили хороших людей. Ми їх поховали. І життя пішло далі – бо живим потрібне життя.

Коли я вперше згадала дітям, що з'явився «один чоловік», Петро чекав у машині, немов підліток перед знайомством із батьками.

– Я не намагаюся замінити вам тата, – сказала я. – У моєму серці достатньо місця. Знаєте, там є відділення і для тата, і для теперішнього.

– Ти про що? – фиркнула донька. – Ще недавно ти слухати не хотіла про чоловіків!

– А що люди скажуть?

– А хто ці «люди»? – щиро

не зрозуміла я.

– Сусіди, родина, парафія! Мамо, тобі – шістдесят п'ять!

– Це вважається гріхом? Комедією? Ганьбою?

Обличчя відповіло замість слів.

І тоді я раптом відчула, що у мене ще є хребет.

– Слухайте уважно. П'ят-

“ **Я все життя за щось боролася. Цього разу я обрала спокій.**

надцять років я була вдовою вашого батька. Тридцять два – його дружиною. Я готувала, прибирала, ростила трьох дітей, працювала, трималася, коли він хворів. Я поховала його. Я виплакала себе до сухості. А потім наступного дня встала – бо світ не зупинився.

У старшої доньки заблищали очі.

– Мамо...

– Зачекай. Я зустріла добру людину. Людину, поруч із якою я знову сміюся. Яка варить огидну каву, але подає її з теплом. Яка не квапить мене на сходах. Так, ми одружимося. Чекати до дев'яноста – не входить у план.

– Але тато... – почав син.

– Тата немає, – сказала я тихо.

І ці два слова зупинили дискусію.

– І він не повернеться. А я ще тут. Я маю право не вмер-

ти від самотності.

Повисла інша тиша – уже без докору.

– Ти його любиш? – спитала середня донька.

Я подумала.

Це не було коханням зі шторами й ревностями.

Це було тихе, людське тепло.

– Мені з ним добре. І цього вистачає.

Весілля було через два місяці. Скромне. Діти не прийшли – сказали, що я «мала боротися за їхню згоду».

Я все життя за щось боролася. Цього разу я обрала спокій.

Через тиждень подзвонила старша:

– Мамо... я боялася.

– Чого саме?

– Що ми тебе втратимо. Що він витіснить нас. Що ти забудеш про тата. Що ми тебе більше не впізнаємо.

Я заплустила очі.

– Я ваша мама від першого вашого крику – і буду нею до кінця. Тато живе в наших звичках, у фразах, у фотографіях. Його ніхто не забрав. Просто в серці можуть існувати і минуле, й теперішнє.

– А ти щаслива?

Я усміхнулася.

– Так. Вперше за багато років – по-справжньому.

Пауза була довга.

– Тоді... можна нам зустрітися з Петром?

– Можна. Я давно цього хочу.

Минуло пів року. Не без гострих кутів – старша досі кривиться, коли Петро сідає

«Я зустріла добру людину. Людину, поруч із якою я знову сміюся».

на «татове місце». Але все по-справжньому.

Учора ми дивилися фільм. Я поклати голову йому на плече. Згадала нічні провини, втрати, безсоння і тишу, що тягнулася роками. І дивне, тихе щастя, яке прийшло пізно, але все ж прийшло.

– Про що думаєш? – спи-

тав він, проводячи рукою по волоссю.

– Про те, що я маю право на це.

– Має кожен, – відповів він.

У шістдесят п'ять я нарешті дозволила собі жити. Це не зрада. Це гідність перед собою.

Я так щиро хотіла, щоб щодня було... весілля!

● СІЛЬ ЗЕМЛІ

18 січня моїй бабці Парані виповнилося 6 100 літ. Її вже 13 років нема поруч з нами, але вона жива, допоки ми її пам'ятаємо

Мирослава КОЗЮПА

Шкода, що в моєму дитинстві не було телефону з фотоапаратом, щоб зазнімкувати ті короваї, які вона пекла.

Багато молодих сімей в селі Попівці Бродівського (нині Золочівського) району Львівської області розпочинали своє життя з короваю, вимішаного її руками. При-

крашеного на щасливе життя квітами, колосками, голубами, з великою рогою по центру, куди вставлялися копійки «на багатство». Випеченого в печі, збудованій дідом Петром.

Я, здається, була єдиною людиною в селі, яка щиро хотіла, щоб весілля були щодня. Бо кожне весілля – це коровай. А кожен коровай – це ціла церемонія випікання! Це – гурт жінок, що сходилися до хати. Їхні позитивні балачки, сміх, добрі слова. Мистецькі поробки з тіста – колоски пшениці й вівса, вишні, грона порічок, квіти, листочки... І той незрівнянний запах із печі живе в моїй пам'яті донині. Запах дому, запах любові...

Ці речі не відображені у

фотографіях, але вони живуть у пам'яті.

І я знаю: поки ми пам'ятаємо той хліб, ті руки і той вогонь у печі – моя бабця Параня і дідусь Петро Пасічники – живі!

м. Луцьк.

Народна приказка «Не кожному жінку запрошують пекти коровай на весілля...» підкреслює повагу та вибір для такої місії лише порядних, щасливих у шлюбі жінок. Бо в коровайниця була особлива відповідальність: «Який коровай, така й доля».

Дякую Богу, що я мала таких бабцю Параню і дідуса Петра!

«Діти мої, зараз вона пішла, а я радий... А знаєте чому?..»

● ДЛЯ ДУШІ

Або Що таке справжня любов?

Росаріо ГОМЕС, відома чилійська письменниця, авторка серії бестселерів «Оповідання з душою»

Відомий учитель зустрівся з гуртом молодих людей, які виступали проти шлюбу.

Вони аргументували свою позицію тим, що справжньою основою стосунків пари є романтика, і що зі стосунками, коли вони згасають, краще покінчити, замість того, щоб грузнути в пустій монотонності подружнього життя.

Учитель сказав, що поважає їхню думку, однак розповів їм таку історію:

– Мої батьки прожили в шлюбі 55 років. Одного дня, коли моя мати спускалася сходами, у неї стався інфаркт. Батько підбіг до неї, підняв її, як міг, і майже волоком зтягнув у бусик. Перевищуючи швидкість він щодуху мчав до лікарні. Та коли туди прибув, мати, на жаль, уже померла.

На похороні батько не розмовляв, погляд його був розсіяним, він майже не плакав. Увечері ми, його діти, зібралися разом із ним.

В атмосфері болю і

«Я так її люблю, що мені б не хотілося, щоб вона страждала...»

ностальгії ми згадували зворушливі історії з минулого. Батько попросив мого брата, який був богословом, щоб той сказав йому, де зараз перебуває мама, і брат став

розповідати про життя після смерті, припустив, де вона зараз може бути і що з нею може відбуватися.

Батько слухав дуже уважно. І раптом він попросив:

– Відвезіть мене на цвинтар.

– Тату, – відповіли ми. – Та ж зараз одинадцята година ночі, ми не можемо негайно їхати на цвинтар.

Він підвів голос і з крижаним поглядом сказав:

– Не сперечайтесь зі мною! Будь ласка, не сперечайтесь з чоловіком, який щойно втратив ту, що була його дружиною 55 років!

На якусь мить запанувала шаноблива тиша. Ми більше не сперечалися, а поїхали на

“

Будь ласка, не сперечайтесь з чоловіком, який щойно втратив ту, що була його дружиною 55 років!

цвинтар, попросили дозволу в сторожа, і, тримаючи в руці ліхтар, підійшли до могильної плити.

Батько погладив її рукою, помолився і сказав своїм дітям, які зворушено спостерігали за цією сценою:

– Знаєте, ці 55 років були щасливими, ніхто не може говорити про справжню любов, якщо не уявляє, що значить розділити своє життя з такою жінкою, якою вона була.

Він зробив паузу і витер обличчя.

– Ми з нею були разом під час тієї кризи, коли я шукав роботу, – продовжив він. – Ми разом складали речі, коли продали будинок і переїхали з міста. Ми спільно

раділи, що наші діти отримали освіту, плакали одне біля одного, коли втрачали дорогих нам людей, разом молилися в приймальному відділенні лікарень, ми підтримували одне одного в стражданні, ми обіймали одне одного кожного Різдва, ми прощали одне одному помилки... Діти мої, зараз вона пішла, а я радий... А знаєте чому? Бо вона пішла раніше від мене, і їй не доведеться пережити мою агонію і біль, бо вона не буде змушена мене ховати, залишатися самотою після мого відходу. Через це все пройду я, і я вдячний за це Богові. Я так її люблю, що мені б не хотілося, щоб вона страждала...

Коли батько перестав говорити, обличчя братів і моє

було залите слізьми. Ми обійняли його, і він нас розрадив:

– Усе гаразд, діточки, можемо повертатись додому.

Це був хороший день.
Невідомий Автор.

Того вечора я почув, що таке справжня любов. Вона дуже відрізняється від романтики, не має нічого спільного з еротикою, вона радше пов'язана з роботою і турботою, якою обдаровують одне одного двоє людей, що справді відповідають одне за одного.

Коли вчитель перестав говорити, студенти не змогли йому заперечити. Така любов – це те, чого вони ще не знали.

6. Віра, терпіння і любов – три сили, які проходять будь-які випробування.

7. Найбільший ворог шлюбу – егоїзм. Рятують атаку на партнера, а смілива перемога над власним «я».

8. Найкращий урок для дітей – бачити, як тато любить маму, а мама – тата.

9. Мир у сім'ї починається з прощення. Не з мовчання, не з образ, а з серця, яке вміє відпускати.

10. Шлюб – це Велике Таїнство. Він народжується в Церкві і живе, коли живе вірою, Літургією та Таїнствами.

Бережімо те, що створюється любов'ю і підтримується щоденною працею серця!

Шлюб народжується в Церкві і живе, коли живе вірою, Літургією та Таїнствами.

«Сім'я – і поле битви, і школа зростання»

● ПРОПИСНІ ІСТИНИ

10 ЗАПОВІДЕЙ ПОДРУЖЖЯ, ЯКІ ВАРТО ПЕРЕЧИТУВАТИ ЗНОВУ І ЗНОВУ:

1. Не ставайте наставником для свого чоловіка чи дружини. Найкращий урок – це любов, а не повчання.

2. Шлюб – не фініш, а шлях. Довгий, непростий, але прекрасний. Шлях до пізнання себе, серця іншого і Бога.

3. Приймайте, а не переробляйте. Любов – це не про «яким ти маєш бути», а про «я люблю тебе таким, яким ти є». Сім'я – і поле битви, і школа зростання.

● БІБЛІЯ ПРО СІМ'Ю:

«Любов довго терпить, любов милосердствує... все зносить, вірить у все, сподівається всього, усе терпить» (1 Коринтян 13:4-7).

4. Вчіться розуміти, а не доводити. Чоловік частіше мислить логікою, жінка – серцем. Це не вада, а доповнення.

5. Не боріться за правоту – боріться за любов.

“

Найкращий урок для дітей – бачити, як тато любить маму, а мама – тата.

Хочете змін? Почніть із себе. Гармонія народжується там, де різні не воюють, а доповнюють.

«Нехай кожен із вас любить свою дружину, як самого себе, а дружина нехай поважає свого чоловіка» (Ефесянам 5:33).

«Найцінніше, що ми можемо дати своїм близьким, – це не подарунки, а наш час і повна присутність у їхньому житті» (Росаріо ГОМЕС, 68 років, чилійська письменниця, авторка серії бестселерів «Оповідання з душою»).

volyn.com.ua

«Так ніхто не кохав»

«Ти точно живий?»: важкопоранений босць одружився в реанімації

● ГІРКО!

Закінчення.
Початок – на с. 1

Вікторія МИКІТЮК, «Факти»

— Коли передивляюся відео та світлини з церемонії, не можу стримати сліз. Радію, що Господь зберіг життя Вадиму і що тепер вони з коханою офіційно подружжя, — розповіла «ФАКТАМ» сестра нареченої Юлія. — Вадим після строкової служби підписав контракт. Він був на посаді бойового водія батальйону безпілотних систем Нацгвардії. Із початком великої війни боронив країну на різних напрямках.

— Як він познайомився з Катериною?

— Почну з того, що вона у нас – гордість родини. Дуже працююча, давно заробляє сама на життя, в неї у Фастові невеличка кав'ярня, і вона там баристка. Катруся турботлива, з надзвичайно добрим серцем, але водночас скромна. Все почалося восени 2024 року. Сестра за мою ініціативою зареєструвалася на сайті знайомств. До слова, Катя познайомила мене з моїм коханим чоловіком, за що я їй дуже вдячна. На сайті свою анкету розмістив і Вадим, от вони і знайшли один одного. З перших хвилин молоді люди зрозуміли, що мають багато спільних поглядів. Невдовзі Вадим приїхав машиною з До-

неччини до Фастова. Уявіть собі, понад добу провів за кермом, щоб побачити Катю. І це було кохання з першого погляду. Як тільки він зайшов до будинку, всі відчули, що це – достойний чоловік для сестри, зсередини він випромінював впевненість, тепло...

Нещодавно Вадим освідчився. 8 серпня планували весілля, бо раніше не виходило через службу, але...

— Як сестра дізналася про трагедію?

— Вона увесь день чекала на повідомлення від Вадима, але його не було. Пізніше подзвонив командир і сказав, що є погана новина, але головне – Вадим живий. Вона плакала від щастя й казала, що поранення не мають значення, бо тут найважливіше – живий. Потім набрав Вадим і повідомив, що вижив. То сестра ще кілька разів перепитувала: «Ти точно живий? Чесно?». Сестра змушена була покинути роботу, щоб бути поруч із коханим. З ними і наша мама. Вже у лікарні Дніпра, коли Вадим побачив Катерину, зрозумів: більше чекати не має сенсу – життя занадто крихке. Закохані вирішили, що треба розпізнати й обвінчатися.

— Як відбувалася підготовка до весілля і як все взагалі минуло?

— Шлюб вирішили брати у вишиванках, їх купили у Дніпрі. Так само й обручки. Один букет замовили, а інший подарували лікарі. То його потім

«Як тільки він зайшов до будинку, всі відчули, що це – достойний чоловік для сестри, зсередини він випромінював впевненість, тепло...»

Обряд вінчання воїна з нареченою здійснив протоієрей Віталій Лопушанський – настоятель храму Різдва Пресвятої Богородиці міста Дніпра.

сестричка подарувала іншій незаміжній дівчині «на щастя». Обряд вінчання здійснив протоієрей Віталій Лопушанський – настоятель храму Різдва Пресвятої Богородиці. А щасливу родину тепло поздоровив та вручив пам'ятні подарунки генеральний директор медичного закладу Сергій Риженко. Нічого страшного, що

в лікарняній палаті, під звуки обладнання, головне – це з душею. Сліз радості не стримував ніхто.

— Як почувається зараз Вадим?

— Нині йому складно фізично, він страждає від сильного болю. Тому весь час – на знеболювальних. Потрібна велика пластика – багато переломів.

Хочемо їхати за кордон, там є чудові фахівці, які зможуть допомогти Вадиму. Це або Німеччина, або Норвегія чи Нідерланди. Катруся на любов та віра – найбільша мотивація для Вадима. Вірю, що незабаром він зробить свої перші кроки і стане татом, пара дуже про це мріє.

Катерина покинула роботу, щоб бути поруч із коханим Вадимом.

Фото: «Суспільне Дніпро».

Забив гол «Реалу» – і продемонстрував «сердечко» дружині

Фото: Miguel A Lopes/EPA.

● ЗІРКА

У ці дні на перших шпальтах спортивних видань світу – 24-річний голкіпер португальської «Бенфіки» і національної збірної України Анатолій Трубін, який на останніх секундах додаткового часу матчу Ліги чемпіонів залишив свої ворота і побіг у штрафний майданчик королівського клубу, де зумів вистрибнути вище всіх і ударом головою відправити м'яч у сітку суперника. Рахунок став – 4:2, що означало вихід його команди в плей-оф раунд

У мить тріумфу Анатолій Трубін не забув про ту, кому віддав свої почуття.

підтримувала його з трибуни і раділа неймовірному голу чоловіка, котрий дав змогу «Бенфіці» вийти в плей-оф Ліги чемпіонів.

До речі, історія кохання Анатолія Трубіна – це приклад міцних стосунків, які розпочалися ще на старті його професійної кар'єри. Анатолій та його обраниця Марина Галаган разом уже понад 6 років. Вони почали зустрічатися одразу після того, як голкіпер завершив навчання в академії донецького «Шахтаря». Марина на півтора року старша за Анатолія.

Футболіст зробив пропозицію коханій у квітні 2024 року. А офіційно пара побралася напередодні Різдва, 24 грудня 2024 року, у Лісабоні (Португалія). На святкуванні були присутні близькі друзі, зокрема футболісти Михайло Мудрик та Максим Таловеров.

«Усі сердечка, які Анатолій демонструє після перемоги «Бенфіки» та збірної України, виявляється, належать тільки їй – Марині, любові єдиній.»

Зараз подружжя проживає в Лісабоні, де Анатолій виступає за місцеву «Бенфіку».

Марина – колишня модель, яка працювала в Туреччині, має художню та музичну освіту, захоплюється танцями. У Португалії вона розвиває власну справу – салон краси.

А всі сердечка, які Анатолій демонструє після перемоги «Бенфіки» та збірної України, виявляється, належать тільки їй – Марині, любові єдиній.

На їхньому весіллі були присутні близькі друзі Анатолія – футболісти Михайло Мудрик та Максим Таловеров.

«Містер і Місис – 1 рік. Люблю тебе», – підписав цю світлину в Instagram Анатолій Трубін у річницю їхнього одруження.

Валерія Курієва/Шоу-бізнес/Інфоцентр

Хвороба «Міцного горішка» – «одночасно благословення і прокляття»

● ДО СЛІЗ

Дружина голлівудської зірки 70-річного Брюса Вільса 47-літня Емма Хемінг (Вілліс) зізналася, що актор не усвідомлює власного діагнозу – лобно-скроневої деменції, діагностованої у 2023-ому. Саме це, на її думку, стало для нього своєрідним захисним механізмом, хоча для родини така ситуація має складні та болісні наслідки

Катерина ГАЛУЩЕНКО

Брюс Вільс, відомий як «Міцний горішок», завдяки популярному фільму «Міцний горішок» і культовому образу героя, який не боїться будь-яких випробувань, тепер бореться з тим, що йому вже не під силу подолати. Його стан погіршується з кожним

роком: спершу актор втратив здатність розмовляти, а згодом почав втрачати інтерес до життя. Деменція не лише змінює його фізичний стан, але й позначається на поведінці, зокрема, через порушення пам'яті, йому все важче пізнати навіть найближчих людей.

Про це Емма Хемінг розповіла в подкасті «Розмови з Кем», де поді-

лилася особистим досвідом життя поруч із людиною з прогресуючим неврологічним захворюванням, пише obozrevatel.com. За словами жінки, у Вільса діагностували анозогнозію – стан, за якого людина не здатна усвідомити власну хворобу. Вона пояснила, що актор не розуміє, що має деменцію, оскільки його мозок не може об'єктивно оцінити зміни, які з ним відбуваються. Унаслідок цього її чоловік вважає свій теперішній стан нормальним.

«Я думаю, що це і благословення, і прокляття цієї ситуації: Брюс ніколи не усвідомлював, що в нього ця хвороба, і я дуже рада, що він про неї не знає», – зізналася Хемінг.

Так виглядає зараз хворий Брюс Вільс. На фото з донькою Таллулою.

Фото: Instagram.com/buusk.

«Через прогресування хвороби Брюс Вільс нині проживає в окремому будинку з професійною командою догляду, яка працює на постійній основі.»

у своєму тілі». Актор упізнає дружину, дітей та інших членів родини, хоч іноді це не просто, а також має власний, хоч і змінений, спосіб комунікації, який Емма Хемінг назвала «дуже красивим і значущим». Дружина актора зізналася, що шлях до встановлення остаточного діагнозу був довгим і емоційно виснажливим. Протягом років проблеми зі спілкуванням і поступові зміни в поведінці Вільса змушували її думати, що їхній

шлюб переживає кризу. В якийсь момент вона навіть припустила, що справа може йти до розлучення.

«У мене немає чіткої відповіді, коли почалася хвороба Брюса і де її кінець, та я й не думаю, що колись її матиму. Знаю багато інших пар, які пройшли через це. Це щось на кшталт тієї ж траєкторії, коли ти думаєш, що твій шлюб розпадається, ти розглядаєш розлучення, а потім нарешті потрапляєш до діагнозу, коли все починає мати сенс», – пояснювала Хемінг.

Вона також зауважила, що лобно-скронева деменція часто помилково діагностують як депресію, біполярний розлад або кризу середнього віку. Саме через це процес встановлення точного діагнозу може тривати роками, що створює додатковий тиск як на саму людину, так і на її близьких. Зокрема, Хемінг розповідала,

що через прогресування хвороби Брюс Вільс нині проживає в окремому будинку з професійною командою догляду, яка працює на постійній основі. Таке рішення родина ухвалила, зважаючи на потреби дітей та стан здоров'я актора.

За словами дружини, це було свідоме рішення самого Вільса, який хотів, аби їхні доньки – 13-річна Мейбл та 11-річна Евелін – жили в просторі, адаптованому до їхнього віку та повсякденних потреб, а не до обмежень, які накладає його хвороба. Водночас діти регулярно бачаться з батьком, оскільки його будинок розташований неподалік.

Брюс Вільс також має трьох дорослих доньок – Румер, Скаут і Таллулу – від шлюбу з акторкою Демі Мур. Уся родина, за словами Хемінг, залишається залученою до життя актора та підтримує його в межах можливого.

Проблеми зі здоров'ям Брюса Вільса стали публічними у 2022 році, коли родина повідомила, що він завершує акторську кар'єру через діагноз фазії – порушення мовлення, спричинене ураженням мозку. Уже у 2023 році близькі актора підтвердили, що у нього діагностували деменцію – прогресуюче та невиліковне захворювання. Ех...

«Мене запитують: якби повернути час назад, чи я б вийшла заміж за Брюса Вільса, знаючи, яке випробування на нас чекатиме? – каже Емма Хемінг і одразу відповідає: – Так, звісно. Бо це безумовна любов. Я відчуваю себе благословенною, знаючи це, і це завдяки йому. Я б повторила все це знову і знову, не роздумуючи». Різнниця у віці між Брюсом Вільсом та його дружиною Еммою Гемінг становить 23 роки. Пара одружилася у 2009-му, коли Брюсу було 54, а Еммі – 30.

Виходь заміж за чоловіка, який... купує тобі банани

● ПОВЧАЛЬНА ІСТОРІЯ

Знаю, звучить дивно. Чому саме банани? Чому не квіти чи прикраси? Поясню

Сара БРУК, New Adventures in Motherhood

Коли ви довго живе-те разом, вам доводиться проходити через багато різного. І часом саме ці буденні речі або зміцнюють союз, або ламають його.

Це обставини, що випробовують терпіння.

Ситуації, які перевіряють не те, наскільки ти любиш, а як ти вмієш любити: віддавати час, увагу, себе.

Шлюб – це партнерство. Це гойдалка: якщо обидвоє не рухаються разом, рівноваги не буде. Тут є жертви. Є розуміння, терпіння й – дуже багато – прийняття.

Прийняття відмінностей між вами. Прийняття того, що одну й ту саму справу ви робитимете по-різному. Прийняття звичок, дрібних особливостей і рис характеру, які інколи можуть дратувати. І прийняття того, що кожен із вас – окрема особистість зі своїми сильними й слабкими сторонами, талантами й дарами.

А з прийняття народжується безумовна любов. Саме

«І в цю мить злість зникла, а натомість прийшло почуття провини...»

на ній і тримаються родини.

Як і в багатьох сім'ях, зараз у нас непростий період. Троє дітей до восьми років,

із відчутною різницею у віці між старшим і молодшим. Школа, гуртки, терапія для нашої середньої дитини зі

спектра (мова йде про терапію для дитини з розладом аутистичного спектра (РАС) – це не «лікування» у звичному розумінні, а комплекс занять, спрямованих на адаптацію дитини до світу та розвиток її навичок. – Ред.), і все інше – ми з чоловіком постійно на межі сил.

Ми обидвоє виснажені. Побачень у нас не було місяцями. Наші вечори – це швидко прибрати на кухні й рано лягти спати.

Одного дня я надіслала чоловікові список покупок дорогою додому – день був важкий, і я не встигла сходити в магазин. Приблизно за сорок хвилин згадала, що в нас закінчилися банани, й подзвонила йому.

“ Шлюб – це не лише квіти й гучні жести. Це значно більше.

– Ти впевнена, що їх немає? – голос у нього був дуже втомлений.

– Ні, – різко відповіла я, роздратована самим запитанням. – Будь ласка, не забудь купити їх.

Він повернувся пізніше, ніж я очікувала. Діти галасували, я була виснажена й сердита через затримку. Він зайшов із покупками – і я помітила, що банани лежать в окремому пакеті.

– Чому тут два різні пакети? – запитала я.

– Коли ти подзвонила, я вже розрахувався. Хотів швидше повернутися до-

му, бо знав, що в тебе важкий день. Але я знав, що банани потрібні, тож заїхав ще раз.

І в цю мить злість зникла, а натомість прийшло почуття провини. Я обійняла його, поцілувала в чоло – слів не потрібно було. Він знав, що я шкодную. А я знала, що він мене пробачив.

Річ у тім, що щовечора наш син зі спектра їсть банан – це частина його ритуалу. Без бананів бувають сильні зриви. Чоловік це знає.

Наші способи любити можуть бути різними, але саме це й робить нас командою. З роками ми навчилися приймати це одне в одному.

Шлюб – це не лише квіти й гучні жести. Це значно більше.

Це разом переживати бурі – справжні, великі бурі.

Це бути плечем, у яке можна виплакати, коли помирає хтось із батьків.

Це тримати за руку в тиші на дивані після важкого дня.

Це знаходити зв'язок навіть у дрібницях – у простій усмішці через кімнату.

І часом шлюб – це просто купити банани.

Тож виходь заміж за чоловіка, який старається заради тебе.

За того, хто й досі відчиняє тобі двері машини й поводить як джентльмен.

За того, хто по-своєму показує, як сильно тебе любить.

За того, хто намагається повернутися з роботи раніше, бо знає, що твій день був важким – навіть якщо його власний був не легшим.

Виходь заміж за чоловіка, який купує тобі банани.

Обіцяю: ти не пошкодуєш.

Дівчинка 88 років

● ДО СЛІЗ

Я прийняла маму до себе, щоб вона жила з нами постійно. Без жодних планів і підготовки – одного дня вона просто прийшла з маленькою сумкою

Наталія ЛІСОВА

Утій сумці були панчохи, домашні капці з написом «Найкраща бабуся у світі» (подарунок від моїх дітей), халат, сорочка і – з незрозумілої причини – наволочка. Вона збирала речі сама.

Вже три тижні в моєму домі живе маленька дівчинка похилого віку. Їй ніби чотири роки. І водночас – вісімдесят вісім.

І я раптом усвідомлюю, наскільки вона крихка... і беззахисна. Вона дозво-

ляє про себе піклуватися. Розслабляється. Перестає вдавати сильну дорослу.

Вона довірила мені своє життя – до найдрібніших деталей.

Найважливіше для неї тепер – щоб я була вдома.

“ Сьогодні в моєму домі живе маленька дівчинка – чотирьох років і вісімдесяти восьми.

Вона з полегшенням зітхає, коли я повертаюся, і тому я намагаюся не відлучатися надовго.

Я знову щодня варю суп – так само, як колись варила для своїх дітей.

На столі знову стоїть миска з печивом.

Що я відчуваю? Спочатку – страх. Мама завжди була незалежною. Три роки після смерті тата вона наполягала, що хоче жити сама.

Я її розуміла: уперше в житті, у 88 років, вона робила саме те, чого хотіла.

Але старість рано чи пізно виставляє свій рахунок.

Тепер я відчуваю величезну ніжність до цього крихкого світу.

Любов. Співчуття. Тепло.

Я розумію шлях, яким ми тепер ідемо разом.

Від усього серця я хочу, щоб цей шлях був для неї лагідним: у теплі, в затишку, поруч із донькою, яка її любить, з домашніми фрикадельками й котлетами.

Для мамі тепер більше нічого не має значення.

Сьогодні в моєму домі живе маленька дівчинка – чотирьох років і вісімдесяти восьми.

І я вдячна за можливість подарувати їй старості трохи щастя, а собі – внутрішній спокій. Без докорів. Без жалю.

Мамо, дякую, що ти поруч.

Будь ласка, залишайся зі мною якомога довше.

«Старість рано чи пізно виставляє свій рахунок...»

Сніги тебе нам подарували, і – забрали...

● НЕВИГАДАНА ІСТОРІЯ

Закінчення.
Початок – на с. 16

Василина ПИСАНКА

Василь вибіг із хати, почувши її голос. Побачив ковдру. Побачив дитину. Побачив очі дружини. І все зрозумів. Вони мовчали. Обіймали дитину. Плакали. Сміялися. Тремтіли. Це був плач щастя і страху водночас.

Бо вони знали – **чужа дитина не може бути просто так своєю.**

Вони не хотіли йти до міліції. Не хотіли віддавати. Не хотіли розлучатися навіть на хвилину. Але знали: любов не може починатися з порушення закону. І вони поїхали. У міліцію. У лікарню. По інстанціях. По кабінетах. По холодних коридорах із запахом паперу і байдужості. І благали.

Не просили – **благали.** Як люди, що просять не дитину. А життя. Коли породіллю не знайшли...

Коли ніхто не прийшов... Коли ніхто не шукав... Коли ніхто не питав... **Їм віддали дитину.** І світ став іншим.

Вони стали батьками. По-справжньому. Назавжди. Не по крові – по серцю. Не по документах – по долі. Потім у селищі говорили, що дитинку нібито підкинула жінка з білорусі, що приїжджала електричкою на базар. Середина 1990-х.

“ **Їм віддали дитину. І світ став іншим.**

Часи голоду, страху і відчаю. Часи, коли матері іноді залишали дітей не від жорстокості, а від безвиході. Але для Василя і Василини це вже не мало значення. Бо це був їхній син. Їхній хлопчик. Їхнє диво зі снігу.

* І ось – знову зима. 2026-ий. Знову сніг. Знову мороз. Але тепер – інший біль. У морозні дні Василь і Василина хоронили свого сина. 31-річного. Загиблого на передовій. Героя. Вони стояли біля труни. Не як батьки. Як люди, в яких відібрали Всесвіт.

«Сніги тебе нам подарували, і – забрали...» – ридали вони. Точніше – вже бабуся і дідусь. Бо поруч стояли двоє дітей.

П'ятирічні двійнята. **Василько і Василинка.** Маленькі долоні. Великі перелякані очі. На біль дорослих. Дідуся і бабусі. Мами. Дитячий погляд на смерть, яку неможливо пояснити.

* А сніг падав. Тихо. Повільно. Як молитва. Як прощання. Як благословення. І здавалось, що сама зима схиляє голову.

«Вони стояли біля труни. Не як батьки. Як люди, в яких відібрали Всесвіт».

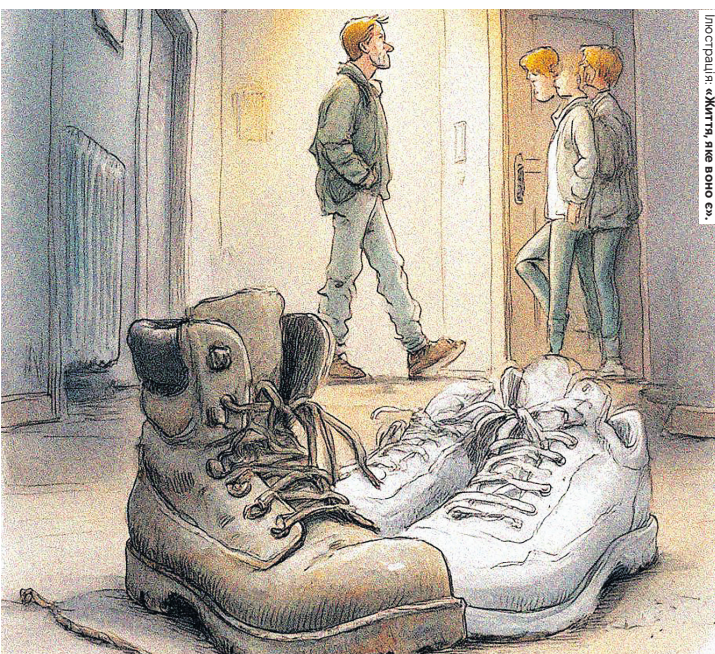
Бо є історії, які не просто про людей. Є історії – про долю. Про віру. Про любов. Про біль. Про сенс. Про те, що іноді Бог дає

через сніг. І залишає через війну. Але залишає **пам'ять. Любов. Дітей. Світло.** І залишає історії, які мають жити.

Поважай... бруд. Без нього ти б не сяяв...

● УРОК ДЛЯ ВСІХ

Учора, повернувшись із будівництва, я, як завжди, залишив свої робочі черевики біля входу. У плямах від розчину. Подряпані. Зі стертою підшвою – від гравію та нескінченних підйомів по риштуваннях

«Я дивився на ці дві пари взуття й відчував величезну гордість...»

«Життя, яке воно є»

Поруч стояли нові кросівки мого сина. Білі. Ідеально чисті. Брендіві. Такі, що коштують рівно стільки, скільки я заробляю за два тижні, надриваючи спину.

Я дивився на ці дві пари взуття й відчував величезну гордість: «Подивися лише, – подумав я. – У мене колись не було нічого, а в мого сина є все. Завдання виконано».

“ **Я давав йому все, що він просив, але не навчив, якою ціною це здобувається.**

Але усмішка зникла за вечерею.

Син зайшов додому з друзями. Вони окинули мене поглядом з голови до ніг. Я ще був у робочому одязі. І я побачив, як син, нишком, ногою підштовхнув мої черевики, ховаючи їх за двері. Йому стало соромно.

Соромно, що його друзі побачать бруд, який оплачує його інтернет, брендовий одяг і розваги.

У той момент я зрозумів, що припустився помилки у вихованні.

Я давав йому все, що він просив, але не навчив, якою ціною це здобувається.

Я виростив хлопця, який любить чисті кросівки, але зневажає брудну працю, що їх купує.

Ніколи не соромся брудних рук, чи брудних черевиків своїх батьків. Цей бруд – доказ того, що тебе поставили на ноги чесно й гідно. Якщо ти сьогодні ніби ходиш по хмарах, то лише тому, що вони колись ішли по камінню.

Поважай бруд. Бо без нього ти б не сяяв так яскраво.

14 лютого у світі відзначають День святого Валентина (День закоханих). За легендою, святий Валентин був римським священником, який у III столітті таємно вінчав солдатів, попри заборону імператора Клавдія II, який вважав, що неодружені чоловіки краще воюють. Вважається, що Валентин надіслав першу «валентинку» дочці свого тюремника перед стратою, підписавши її «Від твого Валентина».

Естер Хоуланд називають «матір'ю американських валентинок». У 1840-их роках вона першою почала масове виробництво складних листівок із мереживом та стрічками в США. Її листівки мали приховані дверцята, конверти для пасом волосся або каблучок та механічні елементи (наприклад, букети, що розсувалися, відкриваючи вірш). Попри свій статус «матері валентинок», сама Естер Хоуланд ніколи не виходила заміж.

Символ Дня святого Валентина – червона троянда. Ця квітка вважалася улюбленою богині кохання Венери. **А також – купідон.** В античній міфології Купідон був богом кохання (Еросом у греків) і сином богині Венери. Його стріли, згідно з міфами, викликали непереборне почуття закоханості. **Нехай Ваш купідон не промаже!**

«Серце створене для того, щоб бути розбитим» (Оскар ВАЙЛД (1854 – 1900), видатний ірландський англійський драматург, поет, прозаїк, есеїст).

volyn.com.ua

«Так ніхто не кохав»

«Тепер Катя знала: не лише в книжках пишуть, що чоловіки своїх дружин на руках носять».

Спинилась доля серед заметілі...

● НА ПОВОРОТАХ ДОЛІ

– Ну й застряг я тоді посеред дороги. Наче посеред світу, заметеного снігом... Катя усміхається. Григорій ніжно обіймає дружину. За вікном віхола. Світу Божого не видно. Хтось нарікає на таку погоду. А Катя гріється в обіймах коханого. І дякує небесам за ту хурделицю, яка колись спинила на дорозі Гришу. Катя в заметілі знайшла свою долю. Чи то доля чекала її посеред заметілі?..

Ольга ЧОРНА

Катю в сім'ї називали високою дитиною. Народилася пізно, у високосний рік. Маленькою багато хворіла. Старший брат соромився сестри. Коли вона з'явилася на світ, він уже на дівчат задивлявся – Ромкові чотирнадцять виповнилося.

А Левко вперто не вірив, що Катя – його донька. Лізка, дружина, в магазині працювала. Подейкували, часто у підсобці з чужими чоловіками зачиналася. Тому й не йняв віри, що мініатюрна Катруся – його доня.

– Ні в твоїй, ні в моїй родині такої дрібноти нема, – дорікав дружині. – А та дитина – як кіт навсидячки.

Левко кликав Катю не на ім'я, а просто дитиною. Нелюбов чоловіка до доньки передалася й Лізі.

По-справжньому любила Катруся одна душа – дід Яків. Його хата стояла

на самісінькому краю села, під лісом. Яків усе життя працював лісничим. І навіть коли вийшов на пенсію, мало не щодня навідувався до лісу. Збирав ягоди, цілющі трави. А взимку підгодував звірину. Якова вважали трохи дивакуватим і навіть побоювалися: бувало, скаже що-небудь – а воно й збудеться. Проте ходили за помічними травами та відварами.

Дружину Яків поховав давно. Розрадою був ліс і внучка. Називав Катю горошинкою.

Коли вона пішла до школи, то більше жила в діда, ніж удома.

Яків розповідав онучці, яка трава зарадить тій чи іншій хворобі. Про дерева, що можуть дати людині силу.

Про коріння, з якого можна робити цілющі відвари. Радив не боятися лісу, бо він – живий і відчуває, хто приходить до нього з добром, а хто зі злим умислом.

– Це погано, що я високосна дитина? – якось запитала Катя в діда.

– Не слухай дурниць. Високосний рік дарує людям ще один день. І не Господь, а люди нарекли цей рік нещасливим. Там, на небі, краще знають, як воно має бути. А люди завжди хочуть перехитрити Бога.

Наука Каті давалася легко. І коли її запитували, ким хоче бути, відповіда-ла:

– Буду людей лікувати.

– Атож! – перекирляла доньку Лізка. – Ще мені – медичка! Нема в мене грошей, аби тебе вчити. Будеш прибирати де-небудь. От тільки чи таке

дрібне, як ти, відро з водою підніме? Виродилося на мою голову.

– За що ви так, мамо?

– Не мамай...

Яків утішав онуку:

– Не побивайся, горошинко, підеш учитися. Хіба я жебрак, що не можу допомогти? Та й корову можна буде продати.

У старших класах хлопці пропонували Каті дружбу, вона відмовлялась.

– Наша Мавка на принца чекає, – піджартували однокласниці.

Мавкою прозвали Катю в школі за те, що ходила з розпущеним волоссям і любила ліс.

...Лізка прийшла до батька, коли син програвся в місті у карти. Ромка добряче почовпли і наказали з-під землі дістати гроші.

– Коли припекло, тоді мій поріг переступила, – суворо мовив Яків. – Ти ж роками сюди носа не показувала.

– Бо ми через ту... дитиниську посварилися.

– Катя – твоя донька. Це – по-перше. А по-друге, я не збираюся покривати Ромкові борги. Мені треба внучку вчити.

Лізка метала іскри з очей від люті.

– Не хочу вас обох бачити! Щоб ви... щоб ти... В мене нема доньки.

– Та й, певно, вже батька нема? – запитав Яків.

...Коли Катя вступила до медучилища, мати з батьком навіть копійки не дали. Тільки Яків підсобляв онучці. І виручала стипендія.

Перед закінченням Катиного навчання Яків занедужав.

– Я хату тобі заповів, – сказав онучці.

– Дідусю, ви ж не збираєтесь...

– Збираюся... Бабі Палазі вже сумно на тому світі без мене.

– А я???

– Шукай в місті роботу. Та ти її і знайдеш. І не забувай сюди приїжджа-

“

Якова вважали трохи дивакуватим і навіть побоювалися: бувало, скаже що-небудь – а воно й збудеться.

ти. Хата живе доти, поки в ній людський дух відчувається. Грубку взимку пропалюй. Не бійся сама ночувати. Тут і доля тебе знайде. Чи вже кавалера маєш?

– Ой, дідусю, які кавалери?! Диплом на носі. І про стипендію мушу думати, а не про хлопців.

Яків усміхнувся. «Ти будеш щаслива, дитинко», – мовив про себе. Певно, щось знав...

...Якова не стало восени.

Катя працювала медсестрою в районній лікарні. У вихідні їздила до дідової хати. Розпалювала грубку в холіди. Яків заготовив стільки дров, що ого-го на скільки вистачить...

...Прогноз не віщував доброї погоди. А в Каті – два вихідних. Не хотіла сидіти в квартирі – винаймала кімнату в літніх родичів своєї подруги з медучилища.

Увечері приїхала до села. А вночі здійнялася заметіль. Вранці вітер трохи вщух, а сніг падав і падав... Перемело вуличку. І дорогу.

Стукіт у двері сполохав Катю. Відчинила. Перед порогом стояв незнайомий молодий чоловік.

– Доброго дня. Мені б машину відкопати. Застряг навпроти вашої хати. Маєте шуфлю?

– В ганку стоїть, візьміть. Може, вам допомогти?

Рослий незнайомець іронічно глянув на низеньку дівчину:

– Не вистачало, аби ще й вас снігом замело.

Чоловік вправно орудував шуфлею. Завів автівку. Не проїхав і кількох метрів – застряг. Знову взявся за шуфлю.

– Ходіть, чаю гарячого вип'єте. А дорогу, я думаю, скоро прогорнуть. Це ж не «глуха» траса. Та й сніг уже перестає падати.

Незнайомець, трохи подумавши, махнув рукою і подався за Катєю до хати.

– Не боїтеся жити сама біля лісу?

– Я на вихідні сюди приїжджаю. В місті працюю. От думаю, як буду вибиратися. Тільки б автобус приїхав.

– Якщо не заперечуєте, підвезу вас. Мені також до райцентру. Живу там.

– Певно, ви маєте рацію. Але тут так гарно... Погляньте, який ліс. Наче казка. Хотілося б ще побути.

– До речі, мене Григорієм звати.

– А я Катя.

Дорогу прогорнули аж по обіді. Дівчина зібралася, замкнула хату. Заметено вуличкою почалапала до автівки.

...Додому після роботи Катя вирішила пройтися пішки. Політував легенький сніг. Дід Яків казав: то ангели перини витрушують. Але її очікував «сюрприз» в особі Григорія.

– Певно, ваш трав'яний чай має якісь чари, – пожартував. – Мусив вас знову побачити. А може, й чаєм ще раз пригостите?

...У них не було весілля. Катя не хотіла. Григорій спершу наполягав, а потім здався. Зате в них було щире кохання. Тепер Катя знала: не лише в книжках пишуть, що чоловіки своїх дружин на руках носять.

...Коли з'явився на світ їхній первісток, у лікарні жартували:

– Така тендітна жінка, а богатиря народила.

Й запитували в Григорія, як назве сина.

– Буде Яковом.

– Тепер мало хто таке ім'я дітям дає.

– Його носила гарна людина. Тепер буде носити наш син.

...Маленький Яків заснув. За вікном витанцьовує хурделиця. Катя запарила трав'яний чай. Налила в горнята.

– Коли вщухне сніг, треба до села поїхати. Хату провідати. В грубці запалити, щоб дух пішов, – мовив Григорій.

Катя вдячно усміхнулася. Долила коханому чаю. І їй укотре спало на думку: як дід Яків знав, що вона стріне свою долю біля його хати?...

А за цим посиланням читайте іншу зворушливу історію – «Дружина головного «рухівця» Волині 50 років береже свою весільну сукню»:

«ЛЮБОВ – ЦЕ КОЛИ ТИ ГОТОВА ВІДДАТИ ЙОМУ СВОЮ ОСТАННЮ ПАРУ РУКАВИЧОК, А ВІН ЗІГРІВАЄ ТВОЇ РУКИ У СВОЇХ КИШЕНЯХ» (ТІТКОК).

Фото: ukr.net

«Хто це читає тебе, як вірш?»

**«ТОРКАТИСЬ ТАК, ЯК
ТОРКАЮТЬСЯ КНИГ...»**

● **З ВИСОТИ ДУШІ**

Сергій ЖАДАН

Торкатись так, як торкаються книг. Перших рядків протоптаний сніг.

Зимова сповільнюється течія.
Хто це читає тебе?
Це я.
Хто це читає тебе, як вірш?
Облиш, говориш,
просиш, облиш.
Останні з прочитаних таємниць –
гострі метафори твоїх ключиць.
Читати рідимки і хребці
кольору олова в молоці,
Брайль, прочитаний навмання,
пальців отримане знання.
Вчи мене, Брайле, свідчи, учи.
Мов книгу, читати її вночі.
Теплих вен її довгий шов,
список тих, хто від неї пішов.
Як торкаються сторінок,
списаних іменами жінок,
знайдених в шафах записників,
з адресами зраджених чоловіків.
Це я читаю тебе, як письмо,
це я говорю до тебе – п'ютьмо,
граматико зчитаних передпліч,
шрифтів твоїх вереснева ніч.
Мово, якою я мовчу,
мово дихання і плачу,
мово ліній на тихій руці.
Сидять при столі
мовчазні
читці.
Ніхто не скаже,
ніхто не здасть.
Зчитують книгу твоїх зап'ясть.
Зчитують шрамів родинні листи.
Це ти, говорять, боже, це ти.
Це ти являєш тканину письма,
з якої прописується зима,
в яку врізаються навесні
літери – приголосні і голосні.
Це ти даєш імена, це ти
виводиш, мов світло з темноти,
голоси із глибоких мовчань.
Я не розумію твоїх повчань.
Грамаатико подиву і зими.
Хто це кохає всю ніч? Це ми.
Повільно дочитую до кінця.
Світло торкається її лица.

83-річні сестри-близнючки за півстоліття разом «обслужили» 355 000 чоловіків

● **«КЛУБНІЧКА»**

**Близнючки Луїза та Мартін
Фоккенс, які відомі як
найстаріші секс-працівниці
у світі, були жрицями кохання
в «Районі червоних ліхтарів»
у Амстердамі**

Соня ПОЦІЛУЙЧИК

Сестри Фоккенс стали відомими на весь світ, адже працювали повіями понад 50 років. Більше того, їхнє життя і робота лягли в основу документального фільму. Стрічка 2011-го року, знята, коли їм було 69, показала роботу секс-працівниць у «Районі червоних ліхтарів» в Амстердамі.

Жінки пішли на пенсію у віці близько 70 років, оскільки, за їхніми словами, продовжувати займатися своєю справою стало для них «болісною» боротьбою.

Луїза, мама чотирьох дітей, зізналася, що через артрит деякі пози були для неї «занадто болісними», а Мартін, мама трьох дітей, розповіла, що клієнтів стало не так багато, як раніше. Вона пояснила, що залишився лише один літній чоловік, який був постійним клієнтом і приходив на сеанси садо-мазо.

«Я не могла відмовитися від нього. Він так довго до мене приходив, що це було як ходити в неділю до церкви», – сказала Мартін.

Близнючки змогли зберегти свою роботу після легалізації борделів у Нідерландах 2000 року, але це не полегшило ситуацію. Навпаки, це здавалося вибірково позитивним, як сказала Мартін: «Це краще для сутенерів та іноземців, але не для нідерландських дівчат».

**“ Я не могла
відмовитися від нього.
Він так довго до мене
приходив, що це було
як ходити в неділю до
церкви.**

Луїза першою почала займатися проституцією у віці 17 років після того, як їй порадив «просто спробувати це»... її чоловік. І незабаром вона опинилася в одному з вікон «Району червоних ліхтарів», де секс-працівниці рекламують себе для прохожих клієнтів.

«Все відбулося так швидко, – сказала вона в інтерв'ю The Sun. – Немає часу думати. Це просто відбувається».

Проте, коли її родина дізналася про таку роботу, сестрі Мартін доручили переконати її покласти

У молодості нинішні бабусі не вішали свої фірмові чоботи на цвях, тому й зробили собі ім'я в культовому «Кварталі червоних ліхтарів» Амстердама.

Ось вони: Мартін та Луїза Фоккенс – найстаріші повії у світі. Дико, правда?

цьому край. Проте їй не вдалося цього зробити. Тоді вона почала працювати прибиральницею в борделі і сказала, що відхилятиме пропозиції клієнтів Луїзи.

Однак, коли чоловік Мартін втратив роботу через страйк будівельників, її родина більше не мала засобів для існування, теж стала повією. За словами жінки, знання про те, що її сестра була секс-працівницею, полегшило їй рішення приєднатися.

«Без неї я б ніколи цього не зробила, – сказала вона. – Але з нею це здавалося менш страшним».

З роками сестри Фоккенс зробили собі ім'я і навіть відкрили власний бордель та ресторан під назвою De Twee Stiertjes.

Їхнє життя за вітринами не обійшлося без смішних моментів, як от вони згадують історію про одного клієнта, який утік, не заплативши, проте забув у них... свій протез ноги. Близнючки замкнули цей протез у шафі, ніби це була забута сумочка у бюро знахідок. Невдовзі він змушений був повертатися і платити подвійну ціну.

Луїза також зізналася, що закохалася під час роботи в постійного клієнта. Високий, темноволосий та гарний клієнт згодом став ведучим вікторини на відомому голландському шоу, сказала вона. Але крім інтиму далі справи у них не пішли...

Близнючки Фоккенс були відомі своїми фірмовими високими шкіряними чоботями, в які вони клали гроші. В кінці ночі банкноти буквально висипалися. Луїза зізналася, що кожен, хто хотів зняти чоботи, мав заплатити додатково – значно більше.

Пара також розповіла, що багато чоловіків готові були платити лише за те, щоб поговорити з ними.

Тому Мартін наголосила, що через це вона часом почувалася соціальним працівником, а не повією.

...Хоча сестри Фоккенс більше не займаються секс-бізнесом, проте сподіваються, що роля від їхнього документального фільму допоможуть їм прожити. А також не проти згадати своє бурхливе інтимне життя для телеканалу Netflix.

«Кохання – це чудова квітка, але потрібно мати відвагу, щоб підійти і зірвати її на краю прізви» (СТЕНДАЛЬ (справжнє ім'я Анрі-Марі БЕЙЛЬ (1783 – 1842), французький письменник, автор роману «Червоне та чорне»).

Як Миколу «спалила» коханка

● І СМІХ, І ГРІХ!

Гумористична історія з життя

Микола повернувся з роботи пізно – змучений, як кінь після денної оранки. Повечеряв, буркнув «дякую» і заснув швидше, ніж чайник закипає на плиті.

У хаті запанувала тиша. Але не спав його телефон.

Коротке «бемк!» розірвало спокій ночі.

Смс було лаконічне, але багатозначне: «Дякую за французький поцілунок».

Відправник – Олена.

Дружина Галина взяла телефон, перечитала повідомлення кілька разів – повільно, уважно, як читають довідку з лікарні або постанову суду.

Слова «поцілунок» і «французький» спрацювали, як детонатор.

РАПТОВИЙ «ВІЇЗД»

Наступного ранку Микола пішов на роботу, повідомивши, що має «віїзд» і в кабінеті його не буде.

Галина лише кивнула головою – спокійно, але з внутрішньою рішучістю спецагента.

За пів години вона вже їхала до місця роботи чоловіка.

В одному кабінеті з Миколою працювали один чоловік і дві жінки. Галина знала, що одну з них звали Олена. Але не знала головного нюансу – **Олена там було дві.**

«ЦЕ ВИ – ОЛЕНА?»

Галина постукала у двері кабінету.

Відчинила красива блондинка.

– Це ви – Олена? – спитала Галина.

– Так, – усміхнулась жінка.

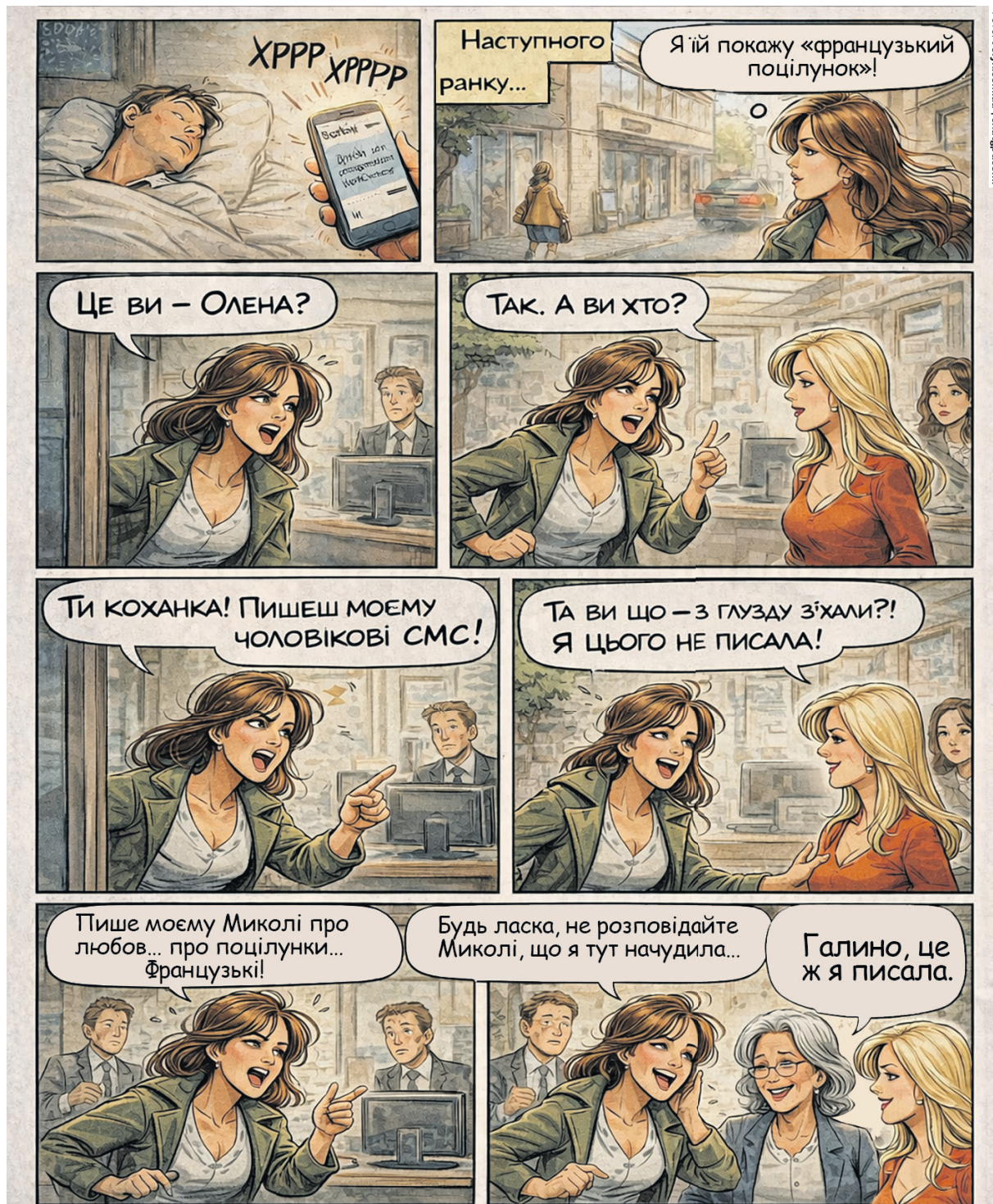
І цього було досить.

– Ах ти ж курко фарбована! – почувалася перша «репліка».

– Що?!

– Коханка! Блудниця! Розбивачка сімей!

– Я?!

Редакція радить: не тільки слово – зброя, А й лапки.

Бо іноді достатньо двох лапок, щоб урятувати шлюб, нерви і робочий кабінет.

Друзі, одна смс без розділових знаків може наробити більше галасу, ніж цілий сімейний скандал.

– Ти! Смс пишеш про поцілунки!

– Які поцілунки?!

– Французькі!

– Та ви що, з глузду з'їхали?!

– А чого ж тоді пишеш моєму чоловікові?!

– Я не пишу!

– А хто?! Максим Тадейович Рильський?!

Чи Іван Петрович Котляревський?

Суперечка за лічені

секунди перетворилася на справжню сцену з побутової комедії. Колега-чоловік заховався за комп'ютером, а потім тихенько вийшов із кабінету – «щоб не заважати мистецтву».

ТАЄМНИЦЯ «ФРАНЦУЗЬКОГО ПОЦІЛУНКУ»

За кілька хвилин до кабінету зайшла ще

одна жінка.

Блондинка одразу сказала:

– Олено Іванівно, дивіться, якась жінка зайшла і кричить, що я коханка!

Олена Іванівна – заступниця директора фірми і його дружина – уважно подивилася... і впізнала Галину.

– Галино, а що сталося?

– Та от... пише моєму Миколі про любов... про поцілунки... Французькі!

І тут Олена Іванівна розсміялася.

– Галино, це я писала.

– Ви?!

– Так. Я. Про «Французький поцілунок» – фільм 1995 року з Кевіном Клайном і Мерією Раян, який ваш Микола

порадив нам подивитися з Андрієм Антоновичем (директором фірми). Просто лапки в смс не поставила.

– ...

– А після фільму ми з чоловіком і справді fajно поцілувалися. Романтика ж!

«Я Б ТЕЖ ЗА ТАКЕ КОСИ ПООБРИВАЛА...»

Після цієї сцени в кабінеті запанувала тиша – така, що було чути, як гуде кондиціонер.

– Ой... Олено Іванівно... І Ви – Олено. Вибачте мене. Я ж так кохаю свого Миколу... – Галина палала від сорому.

– О, я теж, аби про таке дізналася, то коси пообривала, – усміхнулась Олена Іванівна, але чомусь пильно

Смс було лаконічне, але багатозначне: «Дякую за французький поцілунок». Відправник – Олена.

глянула на блондинку Олену.

– Але ви, будь ласка, не розповідайте Миколі, що я тут начудила... Прошу вас! – уже буквально благала Галина.

– Добре, я за миром, – промовила блондинка Олена. – Але з вас, ревнивице Галино, – шампанське!

– Я миттю, дівчата! – вигукнула Галина і вилетіла з кабінету, як пожежна машина з депо.

ДРУЗІ, МОРАЛЬ У ЦІЙ ІСТОРІЇ ПРОСТА:

Пишіть повідомлення грамотно.

Ставте лапки.

Додавайте контекст.

Бо одна смс без розділових знаків може наробити більше галасу, ніж цілий сімейний скандал.

Редакція радить:

не тільки слово – зброя. А і лапки. Бо іноді достатньо двох лапок, щоб урятувати шлюб, нерви і робочий кабінет.

● СМІШНОГО!

Заходить блондинка у секс-шоп.

– Добрий день! Покажіть

мені, будь ласка, ось цей червоний вібратор.

– Це вогнегасник.

♥♥♥

Приходить додому чоло-

вік із велосипедом.

– Ти де його взяв? – здивовано запитує дружина.

– Я зустрів твою подругу Оксану. Вона запросила

до себе, повечеряли, потім вона сіла до мене на коліна і сказала: «Бери, що хочеш!». Я подивився навкруги і побачив велосипед...

♥♥♥

Захоплююсь своєю подругою. Ось це вірність! Вже вчетверте одружена, а коханець – все той же.

«Джулія – це найкраще, що трапилося зі мною в житті»

● СВІТОВЕ ІМ'Я

Так казав американський державний службовець, дипломат і художник Пол Кушинг Чайлд про свою дружину Джулію Чайлд, яка навчила готувати всю Америку і стала королевою кулінарних шоу. А слава до його дружини прийшла... завдяки йому, адже спочатку Джулія взагалі не вміла готувати!

«Bon Appétit! (Смачного!)» – такими словами завершувала своє кулінарне шоу Джулія Чайлд.

Василина ПИСАНКА

Історія Джулії та Пола Чайлдів – це той рідкісний випадок, коли шлюб став справжнім творчим і гастрономічним тандемом.

ЗУСТРІЧ ШПИГУНІВ

Вони познайомилися під час Другої світової війни в Цейлоні (нині Шрі-Ланка), працюючи на американську розвідку (OSS). Цікаво, що спочатку Пол, витончений інтелектуал і гурман, не був вражений Джулією Маквільямс, вважаючи її занадто гучною та недосвідченою в кулінарії.

Джулія, до речі, була дуже високою – 188 см. Через це вона не змогла вступити до жіночого корпусу армії, тому пішла в розвідку, де відзначилася тим, що допомогла розробити рецепт-відлякувач для акул. Це була спеціальна отрута, якою змащували підводні міни, щоб акули не зачіпали їх і не спричиняли випадкових вибухів.

ШЛЯХ ДО КОХАННЯ ЧЕРЕЗ ШЛУНОК

Їхній роман розквітнув у Китаї. Пол, який обожнював гарну кухню, почав «освічувати» Джулію в гастрономії. Вона згадувала, що саме завдяки йому відкрила для себе світ вишуканих смаків. Адже протягом багатьох років зовсім нічого не знала про кулінарію, оскільки народилася в дуже забезпеченій сім'ї,

навчитися готувати так само геніально, а Пол повністю підтримав її, оплативши навчання в Le Cordon Bleu – легендарній кулінарній академії в Парижі, де була єдиною жінкою на курсах. Джулія почала вчитися професійно готувати, коли їй було 37 років, а її перша книга вийшла, коли їй було 49. Це найкращий доказ того, що знайти своє покликання ніколи не пізно.

шила створити те, чого на той час ще не було – написати книжку європейських рецептів англійською мовою, щоб долучити своїх співвітчизників до цього мистецтва. Співавторками стали її подружки, однак робота над книжкою тривала 10 років, а готове видання включало 800 сторінок. І книжка стала бестселером.

ВПЕРШЕ У ПРЯМОМУ ЕФІРІ ПРОДЕМОНСТРУВАЛА, ЯК ПРИГОТУВАТИ ОМЛЕТ

У 1962 році Джулію запросили виступити на передачі «Що ми читаємо», де хотіли обговорити її книжку. Але жінка привезла в студію електроплитку, пательні та дві дюжини яєць. І там, на очах живої публіки, вона продемонструвала, як приготувати її знаменитий омлет L'Omelette Roulée. Працівники каналу були в захваті та запропонували письменниці та кулінарці нову роботу – стати ведучою власно-

НАД БЕСТСЕЛЕРОМ ПРАЦЮВАЛА 10 РОКІВ

У 1951-му разом із Симоною Бек та Луїзеттою Бертоль відкрила кулінарну школу для американок у Парижі – «Школа трьох гурманок». Жінка була настільки зачарована кулінарією та французькою кухнею, що вирі-

де кухню займалася прислуга.

Після весілля, в 1948 році Пола призначили в посольство США в Парижі. Їхня перша трапеза у Франції – Sole Meunière (камбала або морський язик у маслі) – перевернула життя Джулії. Вона вирішила

Коли під час ефіру в неї розвалився млинець або впав шматок м'яса, вона просто підіймала його, посміхалася і казала: «Пам'ятайте, ви на кухні одні, ніхто не бачить!».

Пол був першим критиком, дегустатором, фотографом та ілюстратором книги дружини Джулії.

го кулінарного шоу. Так, зовсім випадково, жінка, яка шалено любила готувати, почала вчити мільйони американок, як це робити з телевізора та стала зіркою.

До того ж Джулія навчила світ не боятися помилок на кухні. Коли під час ефіру в неї розвалився млинець або впав шматок м'яса, вона просто підіймала його, посміхалася і казала: «Пам'ятайте, ви на кухні одні, ніхто не бачить!».

Знаменита кулінарка не приховувала, що обожнювала вершкове масло і не визнавала жодних дієт, проживши при цьому до 91 року.

ГОЛОВНИЙ ФАНАТ – ЧОЛОВІК

Коли Джулія роками писала свою легендарну книгу «Опановуючи мистецтво французької кухні», Пол був її першим критиком, дегустатором, фотографом та ілюстратором. Він ніколи не заздрив її шаленій популярності, а навпаки – пишався тим, що є «чоловіком Джулії Чайлд».

Більше того, Пол вдома спроектував

для дружини функціональну кухню, на якій знімалися її популярні шоу, спеціально під її зріст 188 см, де всі поверхні були вищими за стандартні. До речі, ця кухня була настільки популярною, що після смерті Джулії її повністю розібрали й перенесли до Національного музею американської історії – Смітсонівського інституту у Вашингтоні.

Загалом Пол Кушинг Чайлд (1902 – 1994) і Джулія Чайлд (1912 – 2004) прожили разом майже 50 років. На жаль, дітей вони не мали. Кожного Дня святого Валентина вони надсилали друзям кумедні саморобні листівки. Пол часто казав: «Джулія – це найкраще, що трапилося зі мною в житті», а вона присвячувала йому кожен свою перемогу.

Їхні стосунки стали основою для чудового фільму «Джулія та Джулія», де Пола зіграв Стенлі Туччі, а Джулію – Меріл Стріп. Тому якщо ви не бачили цю картину – щиро рекомендуємо до перегляду.

ГАЗЕТА З ВІРУСОМ ЛЮБОВІ — ПРОЧИТАЄШ І ЗАКОХАЄШСЯ!!!

VOLYN.COM.UA

Передплатний
індекс
місячника

«ТАК НІХТО
НЕ КОХАВ»:
60779

Тираж номера: 5345.

Засновник: ТзОВ «Газета «Волинь»
Головний редактор і відповідальний за випуск
ЗГОРЯНЕЦЬ
Олександр Олександрович

Зареєстрована
18 січня 2024 року
Набрана і зверстана
в комп'ютерному центрі
ТзОВ «Газета «Волинь»
Місцезнаходження видавця:
43025, м. Луцьк, просп. Волі,
13. Поштова адреса, за якою
здійснюється редакційний
контроль: вул. Ковельська, буд. 2,
м. Луцьк Волинської області, 43016.
E-mail: takvolyn@gmail.com,
reklama.volyn@gmail.com

Телефонуйте: 066 82 47 160,
096 77 31 037.

ТзОВ «Газета «Волинь»
п/р UA8305299000026007000803281
АТ КБ Приватбанк, МФО 3052299,
ЄДРПОУ 0247695
Друк офсетний.
Обсяг – 16 сторінок
формату В-4
Реєстраційний номер
R30-02487 № 142
Відруковано:
Поліграфічне видавництво
«А-Принт» ТОВ «Дім»,
м. Тернопіль. Тел.: (0352) 52-27-37, (067) 352-
18-51, сайт www.a-print.com.ua.
Замовлення №160.

«Люди, які люблять поїсти, завжди – найкращі люди»

(Джулія Чайлд (1912 – 2004), американська кулінарка, письменниця та телевізійна ведуча, що ознайомила американців із французькою кухнею).

volyn.com.ua

«ТАК НІХТО НЕ КОХАВ»

Сніги тебе нам подарували, і – забрали...

● НЕВИГАДАНА ІСТОРІЯ

У прикордонному поліському селищі, де зими приходять раніше, ніж осінь встигає попрощатися, жили Василина і Василь. Жили, як живуть люди, що вміють любити мовчки – без гучних слів, без показного щастя, але з глибокою, тихою вірністю

Василина ПИСАНКА

Сім років у їхньому домі було тихо. Не було дитячого плачу. Не було дрібних слідів на снігу біля порога. Не було розкиданих

«Була тільки молитва. І – чекання».

іграшок і запаху теплого молока.

Була тільки молитва. І – чекання.

Вони ходили всюди

– по лікарях, по монастирях, по знахарках, по святих місцях, де каміння пам'ятає більше сліз, ніж дощу.

Ставали на коліна в церквах, де ікони дивляться так, ніби бачать людський біль наскрізь. І щоразу поверта-

лись додому з порожніми руками... але з повними серцями – бо були разом.

Вони не втрачали одне одного.

І тому не втрачали надію.

“Ставали на коліна в церквах, де ікони дивляться так, ніби бачать людський біль наскрізь.”

*

Того дня зима була справжньою – важкою, глухою, білою.

Сніг лежав високими заметами, мов мовчазні могильні кургани.

Небо було низьке, як стеля в старій хаті.

Після ранкової молитви Василина збиралася на роботу.

Вийшла надвір – і зупинилася.

Біля їхнього дому, просто на сніговому заметі, лежала велика ковдра.

Не снігова.

Не вітром занесена.

Не випадкова.

Жива.

Вона підійшла.

Руки тремтіли, серце билось так, ніби хотіло вирватися з грудей.

Вона розгорнула ковдру...

І побачила немовля.

Маленьке.

Тепле.

Живе.

Дитя не плакало – тільки тихо дихало, ніби боялося злякати цей світ своїм подихом.

Василина не кричала.

Не впала.

Не заплакала одразу.

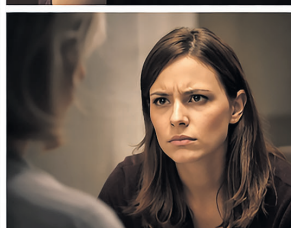
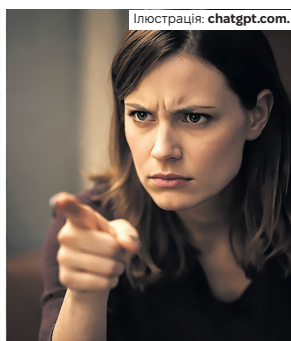
Вона просто стояла на колінах у снігу і дивилася, як дивляться на диво.

Закінчення історії – на с. 11

Мама-зрадниця

«Зрадниця» – таке слово прошепотіла мені старша донька в слухавку, коли я сказала їй про Петра».

● ІСТОРІЯ ІЗ ЖИТТЯ

Я вийшла заміж вдруге у шістдесят п'ять років. Діти сприйняли це як зраду пам'яті їхнього батька

Марія МРІЯ, zyttia.org

Зрадниця, – таке слово прошепотіла мені старша донька в слухавку, коли я сказала їй про Петра. Після цього повисла тиша

– напружена, тяжка, із тим особливим підтекстом, який знає кожна мати.

– Мамо, тато ж помер «всього» п'ятнадцять років тому.

«Всього» – повторила я подумки.

“Мамо, тато ж помер «всього» п'ятнадцять років тому.”

П'ятнадцять років – це не «всього». Це майже шість тисяч ранків, коли я прокидалася сама. Це вечери, під час яких я говорила телевізору лише для того, щоб не мовчати. Це фотоальбоми, переглянуті доти, поки сльози пере-

стали текти автоматично.

Мій чоловік пішов від інфаркту у шістдесят два. Мені тоді було п'ятдесят. Лікар намагався втішити:

– Попереду ще багато життя.

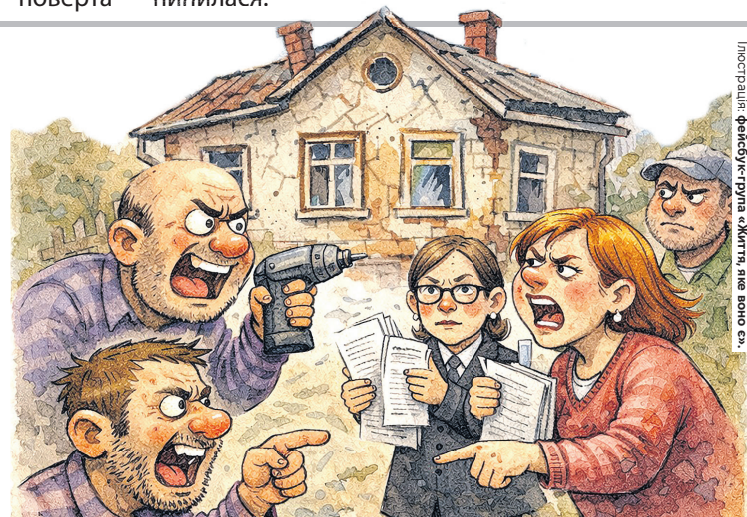
«Багато порожнечі», – подумала я тоді.

Перші роки були боротьбою за елементарне. Я навчилася замінювати прокладки в крані, платити рахунки без паніки і спати поперек ліжка, щоб не відчувати холодного боку поруч. У неділю приїжджали діти – галас, запах супу, дитячий сміх. А потім усі роз'їжджалися, залишаючи мені контейнери з борщем і мовчання, від якого аж вуха закладали.

– Мамо, знайди собі коло людей. Займися чимось.

Я пробувала. Записалася на акварель. Там були самі вдови, які говорили про чоловіків так, ніби ті вийшли по хліб і ось-ось повернуться. Я витримала три місяці.

Що було далі – на с. 6

Дім, який пахнув святами, почав пахнути нотаріусами й заздрістю.

Помилка пані Ганни

● СЕ ЛЯ ВІ

Вона була не в тому, що жінка померла без грошей... а в тому, що повірила: братська любов сильніша за клопоть землі

zyttia.org

Навіщо мені ті папери? У мене діти хороші, вони знають, що будинок – спільний. Вони самі домовляться, – завжди говорила з гордістю пані Ганна.

І поки вона жила – наче так і було. Будинок пані Ганни був центром родини. Там святкували Різдво. Там бігали внуки. Там, за старим дерев'яним столом, усі їли, сперечалися й сміялися.

Але того дня, коли Ганна заплющила очі востаннє, сім'я теж закрила серце. Ще до по-

ховання на кухні вже шепотіли:

– Я старша, мені вирішувати.

– А я за мамою останні роки доглядала – я маю отримати більше.

– Ти ж роками не приїжджав – тепер будинок тобі потрібен?

Дім, який пахнув святами, почав пахнути нотаріусами й заздрістю.

Брати й сестри перестали бути сім'єю – стали опонентами. Замінювали замки. Позивалися один проти одного за кілька соток і стіни зі старою штукатуркою.

Сьогодні будинок пані Ганни стоїть пустий. Побиті шибки. Сирість з'їдає стіни так само, як образи з'їли родину.

Ніхто не виграв. Усі програли.

Будинок пішов на оплату судів і адвокатів. А найбільше вони втратили єдине місце, де колись були щасливими разом.